

Εικονογραφημένο Λεξικό

Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού

Το Πρώτο μου Λεξικό

**Τόμος 11ος
(Π, π (-πιάτο))**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

**Αγγελική Ευθυμίου, Λέκτ. Δημοκρί-
τειου Παν. Θράκης
Ηλίας Δήμος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
Μαρία Μητσιάκη, Φιλολόγος
Ιουλία Αντύπα, Λεξικογράφος**

ΚΡΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

**Α. Ν. Συμεωνίδου-Χριστίδου,
Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
Κωνσταντίνος Παπανδρέου,
Σχολικός Σύμβουλος
Εμμανουήλ Χαρίτος,
Εκπαιδευτικός Π.Ε.**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

**Λήδα Βαρβαρούση, Εικονογράφος
– Σκιτσογράφος**

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Ελένη Λεοντσίνη, Φιλόλογος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του
Παιδαγ. Ινστιτούτου
Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος
του Παιδαγωγ. Ινστιτ.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
Dr Αρετή Καραθανάση-
Κατσαούνου, Μόνιμη Πάρεδρος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ
Αγγέλικα Κοροβέση, ζωγράφος

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ
Ομάδα εργασίας για το Ινστιτούτο
Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

Προσαρμογή:

Παραδείση Μαρία, Εκπαιδευτικός

Επιμέλεια:

Δούρου Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός

Επιστημονικός υπεύθυνος:

**Βασίλης Κουρμπέτης, Σύμβουλος Α΄
του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ**

Υπεύθυνη του έργου:

**Μαρία Γελαστοπούλου,
Μ.Εδ. Ειδικής Αγωγής**

**Τεχνική υποστήριξη: Κωνσταντίνος
Γκυρτής, Δρ. Πληροφορικής**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ,
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Αγγελική Ευθυμίου Ηλίας Δήμος
Μαρία Μητσιάκη Ιουλία Αντύπα**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**

**Εικονογραφημένο Λεξικό
Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού**

Το Πρώτο μου Λεξικό

Τόμος 11ος

(Π, π (-πιάτο))

Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια
2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων εκ-
παιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Δημήτριος Βλάχος

**Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστι-
τούτου**

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή υποστηρι-
κτικού εκπαιδευτικού υλικού με βά-
ση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δη-
μοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστι-**

τούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός

Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Σύμβουλος του Παιδαγωγικού

Ινστιτούτου

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75%
από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό
Ταμείο και 25% από εθνικούς
πόρους.**

Προέλευση Χάρτη της Ελλάδας

**«Γνωρίζω την Ελλάδα» Γεωγραφί-
α Ε΄ Δημοτικού, Οργανισμός Εκδό-
σεως Διδακτικών Βιβλίων, Έκδοση
Δ΄, Αθήνα 2005**

παγάκι-----παγίδα

Π π

παγάκι [το] ουσιαστικό (παγά-
κια) → πάγος

παγίδα [η] ουσιαστικό (παγίδες)

☑ Για να πιάσουμε ένα ποντίκι,
ένα λαγό ή κάποιο άλλο ζώο,
στήνουμε μία παγίδα. Συνήθως η
παγίδα είναι κρυμμένη και δε
φαίνεται, κι έτσι το ζώο πέφτει ή
μπαίνει μέσα σ' αυτή.

○ φάκα

✓ Λέμε ότι ένας δρόμος είναι γε-
μάτος παγίδες για τους οδηγούς,
όταν είναι γεμάτος κινδύνους
που δε φαίνονται. ◇ Μία ποντι-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α παγίδα-----παγκάκι

β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

**κοπαγίδα παγίδεψε την ουρά
της Ροζαλίας.**

Την έπιασε.

**Η Ροζαλία
παγιδεύτηκε.**

♪ πα-γί-δα

παγιδεύω, παγιδεύομαι ρήμα
(παγίδεψα, θα παγιδέψω) →
παγίδα

παγκάκι [το] ουσιαστικό
(παγκάκια)

☑ Το παγκάκι είναι ένα κάθισμα
για τρία ή τέσσερα άτομα στις
πλατείες, τα πεζοδρόμια και τις
παιδικές χαρές. ♪ πα-γκά-κι

πάγκος [ο] ουσιαστικό (πάγκοι)

✓ Ο πάγκος είναι ένα κάθισμα, φτιαγμένο από μία σανίδα για να κάθονται πολλά άτομα. Στον πάγκο δεν υπάρχει πίσω μέρος για ν' ακουμπάμε την πλάτη μας.

✓ Ο πάγκος της κουζίνας είναι μία μακρόστενη επιφάνεια. Πάνω στον πάγκο κόβουμε φρούτα και λαχανικά ή κάνουμε άλλες δουλειές. Στη λαϊκή αγορά οι πωλητές πουλούν φρούτα και λαχανικά πάνω σε πάγκους.

🎵 πά-γκος

- Πού αλλού υπάρχουν πάγκοι;

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
παγκόσμιος-----παγόνι

παγκόσμιος, παγκόσμια,
παγκόσμιο επίθετο (παγκόσμιοι,
παγκόσμιες, παγκόσμια)

☑ Σήμερα στο σχολείο της Αθηνάς τα παιδιά τραγούδησαν για την παγκόσμια ειρήνη, δηλαδή για την ειρήνη σ' ολόκληρο τον κόσμο. ♦ κόσμος

🎵 πα-γκό-σμι-ος

παγοδρομία [η] ουσιαστικό
(παγοδρομίες) → πάγος

παγοδρόμιο [το] ουσιαστικό
(παγοδρόμια) → πάγος

παγόνι [το] ουσιαστικό (παγόνια)

παγόνι-----πάγος

✓ Το παγόνι είναι ένα μεγάλο πουλί με πολύχρωμη και μεγάλη ουρά που μοιάζει με βεντάλια.

🎵 πα-γό-νι 🖋️ 'τα ζώα'

παγοπέδιλο [το] ουσιαστικό
(παγοπέδιλα) → πάγος

πάγος [ο] ουσιαστικό (πάγοι)

✓ Όταν κάνει πάρα πολύ κρύο, το νερό γίνεται πάγος. Όταν το νερό μίας λίμνης παγώνει, γίνεται πάγος και, όταν θέλουμε να περπατήσουμε

πάνω του, γλιστράει πολύ. ♦ Η Αθηνά βάζει συνήθως παγάκια στην πορτοκαλάδα της για να

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
πάγος-----παγώνω

την παγώσει. Αγαπάει τις παγοδρομίες και θαυμάζει τους αθλητές που φορούν παγοπέδιλα και τρέχουν πάνω σε ειδικές πίστες με πάγο, τα παγοδρόμια. Τρομάζει, όμως, όταν ακούει ιστορίες με πλοία που πέφτουν πάνω σε παγόβουνα στην Ανταρκτική.
παγωτό 🎵 **πά-γος**

παγωνιά [η] ουσιαστικό
(παγωνιές) → παγώνω

παγώνω ρήμα (πάγωσα, θα παγώσω)
☒ Όταν παγώνεις κάτι, το κάνεις πάγο. Όταν κάτι παγώνει, γίνεται πάγος. ✍️ **Ο Κώστας βγήκε**

παγώνω-----παγωτά

έξω κι είδε ότι το χιόνι είχε πα-
γώσει.

☑ Όταν παγώνεις, κρυώνεις
πολύ, νιώθεις παγωμένος.

✍ «Τι κρύο είναι αυτό, πάγωσα!»
είπε ο Κώστας. ♦ Όλη τη νύχτα
είχε παγωνιά κι έκανε κρύο.
πάγωμα, παγωμάρα

🎵 πα-γώ-νω

παγωτό [το] ουσιαστικό
(παγωτά)

☑ Το παγωτό είναι ένα παγωμέ-
νο γλυκό φτιαγμένο από διάφο-
ρα υλικά, όπως γάλα,
σοκολάτα και φρούτα.

♦ παγωτατζής

🎵 πα-γω-τό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο ρ σ τ υ φ χ ψ ω

παζάρι-----παζλ

παζάρι [το] ουσιαστικό

(παζάρια) ☒ Το παζάρι είναι μία αγορά σε δημόσιο χώρο. Εκεί μαζεύονται οι έμποροι και πουλούν φρούτα, λαχανικά κι άλλα πράγματα πάνω σε πάγκους. ○ λαϊκή αγορά

✓ Όταν κάνεις παζάρι ή παζάρια, προσπαθείς ν' αγοράσεις κάτι σε χαμηλότερη τιμή. ◇ Όταν κάνεις παζάρι, παζαρεύεις την τιμή. 🎵 πα-ζά-ρι

παζλ [το] ουσιαστικό

☒ Το παζλ είναι ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με πολλά μικρά κομμάτια, που πρέπει να μπουν στη σωστή θέση για να φανεί μία

εικόνα. 🎵 παζλ

-Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

παθαίνω ρήμα (έπαθα, θα πάθω)

☑ Όταν παθαίνεις κάτι, σου συμβαίνει κάτι κακό. ✍ «Ξέρεις τι έπαθε η Αθηνά; Έχασε τη Ροζαλία» είπε η Ελένη στον Νίκο.

✓ «Αχ, την έπαθα! Έδωσα στον φούρναρη 10 ευρώ για 1 κιλό ψωμί, κι εκείνος κατά λάθος μου έδωσε πίσω 1 ευρώ» είπε η κυρία

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παθαίνω-----πάθος

Μαργαρίτα. Την πάτησα.

✓ «Είδα κι έπαθα για να σηκώσω τις βαλίτσες» είπε ο θείος Τάκης. Κουράστηκα πολύ.

✓ «Πώς το έπαθες και σταμάτησες τα αστεία;» είπε η Αθηνά στον Νίκο. Τι έγινε και τα σταμάτησες; 🎵 πα-θαί-νω

πάθος [το] ουσιαστικό (πάθη)

☑ Όταν έχεις πάθος για κάτι, έχεις μεγάλη επιθυμία κι αγάπη γι' αυτό. ✍ Η Αθηνά έχει πάθος με τη ζωγραφική. Ζωγραφίζει κάθε φορά που έχει ελεύθερο χρόνο. 🎵 πά-θος

παιδαγωγός [ο], [η] ουσιαστικό

παιδαγωγός-----παιδεύω

(παιδαγωγοί) → παιδί

παιδεία [η] ουσιαστικό

☑ Όταν δίνεις παιδεία σε κάποιον, του δίνεις γνώσεις και του μαθαίνεις τρόπους συμπεριφοράς για να γίνει καλύτερος άνθρωπος. Παιδεία λέμε και τη μόρφωση που δίνουν οι δάσκαλοι στο σχολείο. ○ καλλιέργεια, εκπαίδευση 🎵 παι-δεί-α
- Προσοχή! Η λέξη δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

παιδεύω, παιδεύομαι ρήμα
(παίδεψα, θα παιδέψω) ☑ Όταν παιδεύεις κάποιον, τον ταλαιπωρείς ή τον βασανίζεις. Όταν

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παιδεύω-----παιδί

παιδεύεσαι, ταλαιπωρείσαι και κουράζεσαι πολύ για να κάνεις κάτι. ✍ Ο Κώστας παιδεύτηκε πολύ, μέχρι να τελειώσει το παζλ. 🎵 παι-δεύ-ω

παιδί [το] ουσιαστικό (παιδιά)
☑ **Παιδί** λέμε ένα μικρό αγόρι ή ένα μικρό κορίτσι. **Παιδί** λέμε και τον γιο ή την κόρη κάποιου. **◇ Οι νηπιαγωγοί, οι δάσκαλοι και οι καθηγητές είναι παιδαγωγοί. Ο παιδίατρος είναι ο γιατρός που εξετάζει τα παιδιά. Τα παιδιά παίζουν συχνά στην παιδική χαρά, έναν ανοιχτό χώρο με κούνιες και τραμπάλες ή στον παιδότοπο, έναν κλειστό χώρο με**

παιδί-----παίζω

πολλά παιχνίδια. Μερικές φορές
πηγαίνουν και βλέπουν παιδικό
θέατρο. παιδάκι 🎵 παι-δί

παιδίατρος [ο], [η] ουσιαστικό
(παιδίατροι) → παιδί

παιδική χαρά [η] ουσιαστικό
(παιδικές χαρές) → παιδί

παιδότοπος [ο] ουσιαστικό
(παιδότοποι) → παιδί

παίζω ρήμα (έπαιξα, θα παίξω)
☑ Όταν παίζεις μόνος σου ή με
κάποιον άλλο, ασχολείσαι μ' ένα
παιχνίδι και περνάς ευχάριστα
την ώρα σου.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παίζω-----παίζω

 Σήμερα ο Κώστας και η Αθηνά έπαιξαν κρυφτό.

✓ Όταν παίζεις κάποιον, τότε τον δέχεσαι στο παιχνίδι να παίξει μαζί σου.

✓ Λέμε ότι η δουλειά των ποδοσφαιριστών είναι να παίζουν ποδόσφαιρο. Ακόμη λέμε ότι οι πιανίστες παίζουν πιάνο και οι ηθοποιοί παίζουν ρόλους.

◇ Παίκτη λέμε αυτόν που παίζει ένα παιχνίδι ή έναν αθλητή του μπάσκετ, του ποδοσφαίρου και άλλων αθλημάτων. (Λέμε και παίχτης). Όταν μας αρέσει το παίξιμο ενός ηθοποιού, μας αρέσει ο τρόπος που παίζει τον ρόλο του. παιχνίδι παί-ζω

παίκτης-----παίρνω

παίκτης [ο], **παίκτρια** [η]
ουσιαστικό (παίκτες, παίκτριες)
→ παίζω

παινεύω, **παινεύομαι** ρήμα
(παίνεψα, θα παινέψω)
☑ Όταν παινεύεις κάποιον, λες
καλά λόγια γι' αυτόν στους
άλλους. ○ επαινώ ● κατηγορώ
◇ **έπαινος** 🎵 παι-νεύ-ω

παίρνω ρήμα (πήρα, θα πάρω)
☑ Όταν παίρνεις κάτι, το πιάνεις
με τα χέρια σου και το φέρνεις
κοντά σου. ✎ Ο Κώστας **πήρε** το
βιβλίο κι άρχισε να διαβάζει.
✓ Όταν παίρνεις κάτι, το αγορά-
ζεις. ✎ Ο κύριος Γιάννης **πήρε**

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παίρνω-----παίρνω

καινούριο αυτοκίνητο.

✓ Η κυρία Μαργαρίτα πήρε σήμερα ταξί για να μην αργήσει στη δουλειά της.

✓ «Πάρτε γρήγορα δρόμο από εδώ!» φώναξε θυμωμένος ο κύριος Μιχάλης στα παιδιά. Φύγετε!

✓ Όταν παίρνουν τα μυαλά σου αέρα, περηφανεύεσαι για κάτι παραπάνω απ' ό,τι θα έπρεπε.

🎵 παίρ-νω

Πότε λέμε ότι κάποιος μας πήρε στον λαιμό του;

Πότε λέμε ότι παίρνουμε το αίμα μας πίσω;

Πότε λέμε ότι παίρνουμε κάποιον στο ψιλό;

παιχνίδι [το] ουσιαστικό
(παιχνίδια)

✓ Τα αυτοκινητάκια και οι κούκλες είναι μερικά παιχνίδια που αγαπούν τα παιδιά. Με τα παιχνίδια παίζουμε. Παιχνίδι είναι και καθετί που μπορείς να κάνεις με τους φίλους σου για να περάσετε ευχάριστα τον ελεύθερο χρόνο σας.

✎ Το κρυφό είναι ένα από τα παιχνίδια που παίζουν τα παιδιά.

◇ Η Ροζαλία είναι πολύ παιχνιδιάρη, παίζει συνέχεια ακόμα και με την ουρά της. 🎵 παι-χνί-δι

παιχνιδιάρης-----πακέτο

παιχνιδιάρης, παιχνιδιάρα,
παιχνιδιάρικο επίθετο
(παιχνιδιάρηδες, παιχνιδιάρες,
παιχνιδιάρικα) → παιχνίδι

πακετάρω ρήμα (πακετάρισα,
θα πακετάρω) → πακέτο

πακέτο [το] ουσιαστικό (πακέτα)
☑ Το πακέτο είναι ένα κουτί ή
ένα δέμα που έχει μέσα ίδια
πράγματα. Πολλές φορές αγορά-
ζουμε τρόφιμα σε πακέτο, όπως
ένα πακέτο μακαρόνια. ○ κουτί,
κούτα ◇ Όταν πακετάρεις κά-
ποια πράγματα, τα βάζεις σε

πακέτο-----παλάμη

ΠΑΚΕΤΟ. 🎵 ΠΑ-ΚΕ-ΤΟ

παλαμάκια [τα] ουσιαστικό

☑️ Όταν χτυπάμε παλαμάκια, χτυπάμε μεταξύ τους τις παλάμες και τα δάχτυλα των χεριών μας για να δείξουμε την ευχαρίστησή μας για κάτι.

○ χειροκρότημα ◇ **παλάμη**

🎵 πα-λα-μά-κια

παλάμη [η] ουσιαστικό (παλάμες)

☑️ Η παλάμη είναι το μέσα μέρος του χεριού μας πριν από τα

παλάμη-----παλεύω

δάχτυλα μέχρι τον καρπό.

🎵 πα-λά-μη 🖋️ 'το σώμα μας'

παλάτι [το] ουσιαστικό
(παλάτια)

☑️ Το παλάτι είναι το μεγάλο
σπίτι όπου ζει ο βασιλιάς και η
βασίλισσα. 🎵 πα-λά-τι

παλέτα [η] ουσιαστικό (παλέτες)

☑️ Πάνω στην παλέτα
ο ζωγράφος ετοιμάζει
τα χρώματα που θα
χρησιμοποιήσει. 🎵 πα-λέ-τα

Δες ζωγράφος, πινέλο

παλεύω ρήμα (πάλεψα, θα

παλεύω-----παλικάρι

παλέψω) ☒ Όταν παλεύεις με κάποιον, αγωνίζεσαι μαζί του σώμα με σώμα και προσπαθείς να τον ρίξεις κάτω έτσι ώστε να μην μπορεί να κουνηθεί. ◇

Στους Ολυμπιακούς αγώνες υπάρχει το αγώνισμα της πάλης.

🎵 πα-λεύ-ω

πάλη [η] ουσιαστικό → παλεύω

παλικάρι [το] ουσιαστικό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παλικάρι-----παλιός

(παλικάρια)

✓ Το παλικάρι είναι ένας γενναίος και δυνατός άνδρας.

○ λεβέντης 🎵 πα-λι-κά-ρι

παλιόπαιδο [το] ουσιαστικό
(παλιόπαιδα) ✓ Παλιόπαιδο λέμε το παιδί που κάνει αταξίες και ζαβολιές. 🎵 πα-λιό-παι-δο

παλιός, παλιά, παλιό επίθετο
(παλιοί, παλιές, παλιά)

✓ Όταν κάτι είναι παλιό, φτιάχτηκε πριν από πολύ καιρό.

✍️ Ο κύριος Μιχάλης μένει στο σπίτι που έχτισε ο πατέρας του. Το σπίτι του είναι **παλιό**.

✓ Κάτι που είναι παλιό, δεν

παλιός-----παλτό

υπάρχει πια και στη θέση του είναι κάτι άλλο. «Αυτό ήταν το παλιό μας αυτοκίνητο. Τώρα αγοράσαμε καινούργιο» είπε η Αθηνά στην Ελένη.

● καινούριος, νέος

◇ Όταν κάτι παλιώνει, γίνεται παλιό. πα-λιός ‘αντίθετα’

παλιώνω ρήμα (πάλιωσα, θα παλιώσω) → παλιός

παλτό [το] ουσιαστικό (παλτό/παλτά)

☑ Το παλτό είναι ένα χοντρό και μακρύ ρούχο. Το φοράμε τον χειμώνα πάνω από τα ρούχα μας για να προστατευόμαστε

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παλτό-----πανέξυπνος

από το κύριο. παλ-το
 'τα ρούχα'

πάνα [η] ουσιαστικό (πάνες)
✓ **Πάνες** φοράνε τα μωρά για να
μη λερώνουν τα ρούχα τους,
όταν τα κάνουν πάνω τους.
 πά-να

πανάκριβος, πανάκριβη,
πανάκριβο επίθετο (πανάκριβοι,
πανάκριβες, πανάκριβα)
☑ **Λέμε** ότι κάτι είναι **πανάκριβο**,
όταν κοστίζει πολλά χρήματα
για να το αγοράσεις.
● **πάμφθηνος** πα-νά-κρι-βος

πανέξυπνος, πανέξυπνη,

πανέξυπνο-----πανεπιστήμιο

πανέξυπνο επίθετο (πανέξυπνοι, πανέξυπνες, πανέξυπνα)

☑ «Ο Κώστας είναι πανέξυπνο παιδί» είπε η δασκάλα στον κύριο Γιάννη. Είναι πολύ έξυπνος.

🎵 πα-νέ-ξυ-πνος

- Αν βάλω το παν- πριν από το έξυπνος, ποια λέξη φτιάχνω;

.....

πανεπιστήμιο [το] ουσιαστικό (πανεπιστήμια)

☑ Στο πανεπιστήμιο μπορούν να σπουδάσουν κάποια επιστήμη οι μαθητές που τελειώνουν το λύκειο. ✍ Ο κύριος Γιάννης πήγε στο πανεπιστήμιο και

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πανεπιστήμιο-----πανηγύρι

σπούδασε αρχιτέκτονας. 🎵 πα-
νε-πι-στή-μι-ο

πανέρι [το] ουσιαστικό
(πανέρια)

☑ Το πανέρι είναι ένα καλάθι. Μ'
αυτό μεταφέρουμε τρόφιμα.

🎵 πα-νέ-ρι

πανηγύρι [το] ουσιαστικό
(πανηγύρια)

☑ Σ' ένα πανηγύρι γιορτάζουμε
όλοι μαζί την ημέρα της γιορτής
ενός αγίου γλεντώντας και
διασκεδάζοντας.

✓ Πανηγύρι λέμε και κάθε δια-
σκέδαση που έχει πολύ κόσμο
και πολύ θόρυβο. ○ γλέντι

πανί-----πανί

🎵 πα-νη-γύ-ρι

πανί [το] ουσιαστικό (πανιά)

☑ Το πανί είναι ένα κομμάτι ύφασμα. Συνήθως μ' αυτό ξεσκονίζουμε. **♦ Το καλοκαίρι ο Κώστας φοράει πάνινα παπούτσια.**

✓ Πανιά έχουν και μερικά πλοία για να κινούνται με τη βοήθεια του ανέμου.

✓ Η Αθηνά έγινε σαν το πανί, όταν κατάλαβε πως έχασε τη Ροζαλία. Έχασε το χρώμα της.

🎵 πα-νί

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με τη Ροζαλία που χάθηκε, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πανικός-----πανό

αναστατώνω, ανησυχώ,
εξαφανίζομαι, βρίσκω, καταφεύγω,
κουλουριάζω, κουνώ, χαίρομαι,
χοροπηδώ

πανικός [ο] ουσιαστικό

☑ Όταν είμαστε σε πανικό ή μας πιάνει πανικός, αισθανόμαστε μεγάλο φόβο και κάνουμε πράγματα χωρίς να σκεφτόμαστε.

● ψυχραιμία 🎵 πα-νι-κός

πανό [το] ουσιαστικό

☑ Το πανό είναι ένα μεγάλο κομμάτι ύφασμα, χαρτί ή πλαστικό που πάνω του είναι γραμμένα συνθήματα ή διαφημίσεις. Το πανό είναι κρεμασμένο ψηλά

πανό-----παντελόνι

σε τοίχο ή ανάμεσα σε κολόνες ή στηρίζεται σε μεγάλα ξύλα που κρατούν στα χέρια τους διαδηλωτές. 🎵 πα-νό

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

πανοπλία [η] ουσιαστικό
(πανοπλίες)

☑️ Πανοπλία φορούσαν οι στρατιώτες πολύ παλιά στην Αρχαία Ελλάδα και στο Βυζάντιο για να προστατεύονται από τα όπλα των εχθρών. 🎵 πα-νο-πλί-α

παντελόνι [το] ουσιαστικό
(παντελόνια)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

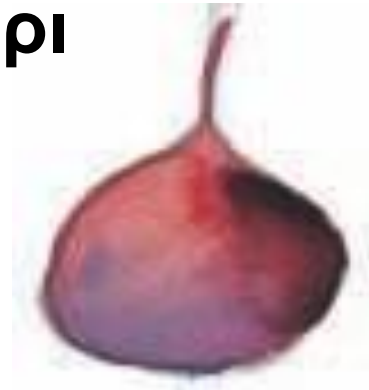
α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παντελόνι-----παντοπωλείο

☑ Το παντελόνι είναι ένα ρούχο που καλύπτει το σώμα από τα πόδια μας μέχρι τη μέση μας. Το φορούν οι άντρες και οι γυναίκες. 🎵 πα-ντε-λό-νι 🖋 'τα ρούχα'

παντζάρι [το] ουσιαστικό
(παντζάρια)

☑ Το παντζάρι είναι ένα κόκκινο φυτό που φυτρώνει κάτω από τη γη και τρώγεται βραστό σαν σαλάτα. 🎵 πα-ντζά-ρι

παντοπωλείο [το] ουσιαστικό

παντοπωλείο-----παντοπώλης

(παντοπωλεία)

✓ Το παντοπωλείο είναι ένα μικρό, συνήθως, μαγαζί που πουλάει τρόφιμα και άλλα είδη πρώτης ανάγκης. ○ μίνι μάρκετ

◇ Ο κύριος Δημήτρης που έχει το παντοπωλείο είναι παντοπώλης.

♪ πα-ντο-πω-λεί-ο

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

παντοπώλης [ο] ουσιαστικό
(παντοπώληδες) → παντοπω-
λείο

παντόφλα-----πάνω

παντόφλα [η] ουσιαστικό
(παντόφλες)

☑ Τis παντόφλες τις φορές
μέσα στο σπίτι για να είναι
ξεκούραστα και ζεστά τα πόδια
σου. 🎵 πα-ντό-φλα ✍ 'τα ρούχα'

παντρεύω, παντρεύομαι ρήμα
(πάντρεψα, θα παντρέψω)

☑ Όταν ένας άνδρας και μία
γυναίκα παντρεύονται, κάνουν
μεταξύ τους γάμο και γίνονται
αντρόγυνο.

✍ Η θεία Κατερίνα είναι παντρε-
μένη με τον θείο Σταμάτη.

🎵 πα-ντρεύ-ω Δες γάμος

πάνω επίρρημα

☑ Όταν κάτι βρίσκεται πάνω, βρίσκεται ψηλά σε σχέση με κάτι άλλο. ✍ Η Αθηνά κοίταξε πάνω από το κεφάλι της, στα πιο ψηλά ράφια της βιβλιοθήκης. Τα βιβλία που ήθελε ήταν πάνω πάνω.

✓ Όταν κάτι βρίσκεται πάνω σε κάτι άλλο, είναι ακουμπισμένο σ' αυτό και καλύπτει ένα μικρό ή μεγάλο μέρος του. ✍ Η Αθηνά έβαλε την τσάντα της πάνω σε μία καρέκλα. ● κάτω 🎵 πά-νω - Λέμε και επάνω.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παξιμάδι-----παπαγάλος

Η κούκλα είναι πάνω στο κρεβάτι
και
το αυτοκινητάκι κάτω από το
κρεβάτι.

παξιμάδι [το] ουσιαστικό
(παξιμάδια)

☑ Το παξιμάδι είναι ψωμί που
το έχουμε ψήσει για δεύτερη
φορά, ώστε να ξεραθεί.

🎵 πα-ξι-μά-δι

παπαγάλος [ο] ουσιαστικό
(παπαγάλοι)

☑ Ο παπαγάλος είναι ένα πουλί
με πολύχρωμα φτερά που μπο-
ρεί να ζήσει μέσα σε κλουβί κο-
ντά στον άνθρωπο. Μερικοί

παπαγάλος-----παπαρούνα

παπαγάλοι μαθαίνουν να επαναλαμβάνουν λέξεις ακούγοντας τους ανθρώπους.

◇ Η δασκάλα ζήτησε από τους μαθητές της να μην παπαγαλίζουν το μάθημα, αλλά να το λένε με δικά τους λόγια.

🎵 πα-πα-γά-λος

παπαρούνα [η] ουσιαστικό
(ταταρούνες)

☑ Η παπαρούνα είναι ένα κόκκινο λουλούδι με λεπτό μαύρο κοτσάνι που ανθίζει την άνοιξη μαζί με τις μαργαρίτες.

🎵 πα-πα-ρού-να

🖋 'τα λουλούδια'

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παπάς-----πάπλωμα

παπάς [ο] ουσιαστικό (παπάδες)

☑ Ο παπάς είναι αυτός που κάνει τη Θεία Λειτουργία στην εκκλησία. Τα ρούχα του τα λέμε **ράσα**. ○ ιερέας 🎵 πα-πάς

πάπια [η] ουσιαστικό (πάπιες)

☑ Η πάπια είναι ένα πουλί που ζει κοντά στο νερό κι έχει πλατύ ράμφος. Έχει πόδια σαν πτερύγια για να κολυμπάει γρήγορα.

✓ Λέμε ότι κάποιος κάνει την **πάπια**, όταν κάνει πως δεν κατάλαβαίνει.

🎵 πά-πια 🖋 'το αγρόκτημα'

πάπλωμα [το] ουσιαστικό (παπλώματα)

πάπλωμα-----παπούτσι

☑ Με το πάπλωμα σκεπαζόμαστε τον χειμώνα, όταν έχει πολύ κρύο. Το πάπλωμα είναι μαλακό και γεμισμένο συνήθως με πούπουλα ή βαμβάκι.

🎵 πά-πλω-μα

παπούτσι [το] ουσιαστικό
(παπούτσια)

☑ Τα παπούτσια τα φοράμε στα πόδια μας για να προστατευόμαστε, όταν περπατάμε, τρέχουμε ή κάνουμε γυμναστική.

🎵 πα-πού-τσι ✍ 'τα ρούχα'

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παππούς-----παράβαση

παππούς [ο] ουσιαστικό
(παππούδες)

☑ Ο παππούς είναι ο πατέρας
του μπαμπά σου ή της μαμάς
σου. 🎵 παπ-πούς
✍ 'η οικογένεια'

παράβαση [η] ουσιαστικό
(παραβάσεις)

☑ Κάνεις μία παράβαση, όταν
δεν υπακούς σ' ένα νόμο ή σ'
έναν κανόνα. ✍ Όταν περνάμε
τον δρόμο με κόκκινο, κάνουμε
μία σοβαρή κι επικίνδυνη
παράβαση. ✧ Όταν ένας οδη-
γός περνάει τον δρόμο με κόκκι-
νο, είναι παραβάτης.
🎵 πα-ρά-βα-ση

παραβάτης-----παραγγελία

Ο πατέρας του πατέρα σου κρύβεται στην προηγούμενη σελίδα. Μπορείς να βρεις ποιος είναι;

.....

παραβάτης [ο], [η] ουσιαστικό (παραβάτες, παραβάτιδες) → παράβαση

παραγγελία [η] ουσιαστικό (παραγγελίες)

✓ Όταν δίνεις μία παραγγελία, ζητάς από κάποιον να κάνει κάτι. Πριν φύγει η κυρία

Μαργαρίτα άφησε παραγγελία στα παιδιά να τακτοποιήσουν τα δωμάτιά τους.

✓ Όταν δίνεις παραγγελία σ' ένα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παραγγελία-----παραγεμίζω

εστιατόριο ή ένα ζαχαροπλα-
στείο, λες στον σερβιτόρο τι θέ-
λεις να σου φέρει. Όταν τρώμε
σε ταβέρνα, παραγγέλνουμε αυ-
τό που θέλουμε να φάμε.

 πα-ρα-γ-γε-λί-α

παραγγέλνω και **παραγγέλω**
ρήμα (παράγγειλα, θα
παραγγείλω) → παραγγελία

παραγεμίζω ρήμα (παραγέμισα,
θα παραγεμίσω)

 Όταν παραγεμίζεις κάτι, το
γεμίζεις πολύ περισσότερο απ'
ό,τι πρέπει. «Κώστα, μην
παραγεμίζεις την τσάντα σου με
βιβλία, γιατί θα σκιστεί» είπε ο

παραγεμίζω-----παράγκα

κύριος Γιάννης. ◇ παραγέμισμα

♪ πα-ρα-γε-μί-ζω

παράγκα [η] ουσιαστικό
(παράγκες)

☑ Η παράγκα είναι ένα μικρό πρόχειρο σπιτάκι, φτιαγμένο από ξύλο και άλλα υλικά.

✎ «Ξέρεις πού είναι η παράγκα του Καραγκιόζη;» ρώτησε ο Μπαρμπα-Γιώργος έναν περαστικό. ○ καλύβα ♪ πα-ρά-γκα

παραγωγή-----παράγω

παραγωγή [η] ουσιαστικό
(παραγωγές) → παράγω

παραγωγός [ο], [η] ουσιαστικό
(παραγωγοί) → παράγω

παράγω, **παράγομαι** ρήμα
(παρήγαγα, θα παραγάγω)

☑ Όταν ένα εργοστάσιο παράγει
κάτι, φτιάχνει κάτι σε μεγάλες
ποσότητες. Η τάξη του Κώ-
στα επισκέφτηκε ένα εργοστάσιο
που παράγει

○ φτιάχνω, βγάζω

✓ Όταν ένα μέρος παράγει κάτι,
είναι γνωστό για κάποιο προϊόν
που βγάζει. Η Καλαμάτα
παράγει ελιές και λάδι. Έχει

παράγω-----παράδειγμα

μεγάλη παραγωγή λαδιού.

◇ Στη λαϊκή αγορά υπάρχουν πολλοί παραγωγοί που πουλάνε φρούτα, ντομάτες, πατάτες και λαχανικά. 🎵 πα-ρά-γω

παράδειγμα [το] ουσιαστικό
(παραδείγματα)

☑ Όταν δίνουμε ένα παράδειγμα για μία λέξη στο «στο λεξικό σου», φτιάχνουμε μία πρόταση μ' αυτή τη λέξη για να σε βοηθήσουμε να καταλάβεις ποια είναι η σημασία της και πώς χρησιμοποιείται στη γλώσσα.

✓ Η Ελένη δίνει πάντα το καλό παράδειγμα: σηκώνεται στο λεωφορείο για να καθίσουν οι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παράδεισος-----παραδέχομαι

μεγαλύτεροι. 🎵 πα-ρά-δειγ-μα

παράδεισος [ο] ουσιαστικό
(παράδεισοι)

☑️ Στον παράδεισο έβαλε ο Θεός τον Αδάμ και την Εύα να ζήσουν. Είναι ένα ονειρεμένο μέρος που εκεί πάνε όλοι οι καλοί άνθρωποι μετά τον θάνατό τους.

● κόλαση ✓ Παράδεισο λέμε κι ένα όμορφο μέρος. ◇ Όταν κάτι είναι παραδεισένιο, είναι πολύ όμορ-φο. 🎵 πα-ρά-δει-σος

παραδέχομαι ρήμα
(παραδέχτηκα, θα παραδεχτώ)

☑️ Η Αθηνά δεν ήθελε να παραδεχτεί ότι η Ροζαλία

παραδέχομαι-----παραδίνω

χάθηκε. Δεν το δεχόταν, δε συμφωνούσε.

✓ Ο Κώστας δεν παραδέχεται τον Νίκο για αρχηγό της ομάδας στο ποδόσφαιρο. Νομίζει ότι ο Νίκος δεν είναι άξιος για αρχηγός.

✓ Ο Ίγκλι παραδέχτηκε τελικά ότι αυτός έσπασε το τζάμι του κυρίου Μιχάλη. Το ομολόγησε.

● αρνούμαι 🎵 πα-ρα-δέ-χο-μαι

παραδίνω και **παραδίδω**,
παραδίνομαι ρήμα (παρέδωσα, θα παραδώσω)

☑️ Η δουλειά του ταχυδρόμου είναι να παραδίνει γράμματα και η δουλειά του δασκάλου να παραδίδει μαθήματα.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παραδίνω-----παραθερίζω

✓ Όταν κάποιος παραδίνεται σε κάποιον εχθρό, τον αφήνει να τον πιάσει. ◇ Όταν κάποιος δεν προσέχει στην παράδοση ενός μαθήματος, δεν προσέχει στο μάθημα. Όταν κάποιος κρατάει τις παραδόσεις ενός τόπου, κρατάει τα έθιμα που περνούν από γενιά σε γενιά. Είναι παραδοσιακός. 🎵 πα-ρα-δί-νω

παράδοση [η] ουσιαστικό
(παραδόσεις) → παραδίνω

παραθερίζω ρήμα (παραθέρισα, θα παραθερίσω)

☑ Όταν παραθερίζεις κάπου,

παραθερίζω-----παράθυρο

περνάς τις καλοκαιρινές σου διακοπές σ' ένα μέρος. ♦ Το καλοκαίρι στα ελληνικά νησιά υπάρχουν πάρα πολλοί παραθεριστές.

♪ πα-ρα-θε-ρί-ζω

παραθεριστής [ο], [η]
ουσιαστικό (παραθεριστές,
παραθερίστριες) → παραθερίζω

παράθυρο [το] ουσιαστικό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παράθυρο-----παραθυρόφυλλο

(παράθυρα)

☑ Από το παράθυρο της αίθουσας μπαίνει το φως του ήλιου. Τα παράθυρα έχουν τζάμι, κι έτσι βλέπεις έξω στην αυλή του σχολείου. Παράθυρα έχουν τα κτίρια και τ' αυτοκίνητα για να μπαίνει αέρας και φως. ◊ Κάθε βράδυ κλείνουμε τα παραθυρόφυλλα του σπιτιού μας για να μη μπαίνει φως και να μπορούμε να κοιμηθούμε.

○ παντζούρι

♪ παρά-θυ-ρο 'το σπίτι'

παραθυρόφυλλο [το]

ουσιαστικό (παραθυρόφυλλα) → παράθυρο

παραίτηση-----παρακαλώ

παραίτηση [η] ουσιαστικό
(παραιτήσεις) → παραιτούμαι

παραιτούμαι ρήμα
(παραιτήθηκα, θα παραιτηθώ)

✓ Όταν παραιτείσαι από τη δουλειά σου, σταματάς να δουλεύεις, γιατί έτσι αποφάσισες.

✍ Ο μπαμπάς του Νίκου παραιτήθηκε από τη δουλειά του, γιατί βρήκε αλλού καλύτερη.

◇ Η παραίτησή του ήταν για καλό. 🎵 πα-ραι-τού-μαι

παρακαλώ και παρακαλάω
ρήμα (παρακάλεσα, θα παρακαλέσω) ✓ Όταν παρακαλās, ζητάς μ' ευγενικό τρόπο να σου

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παρακαλώ-----παρακάτω

κάνουν μία χάρη. Ο Κώστας παρακάλεσε την Αθηνά να τον βοηθήσει να τακτοποιήσει το δωμάτιό του.

✓ Όταν κάποιος σου λέει «Ευχαριστώ», απαντάς «Παρακαλώ».

🎵 πα-ρα-κα-λώ

παρακάτω επίρρημα

☑ «Θα σε περιμένω παρακάτω στο πάρκο» είπε η Αθηνά στην Ελένη. Λίγο πιο κάτω.

● παραπάνω

✓ «Και τι γίνεται παρακάτω στο παραμύθι, θείε Αλέκο;» ρώτησε έκπληκτος ο Κώστας. Τι γίνεται μετά, στη συνέχεια;

🎵 πα-ρα-κά-τω

παρακολουθηση--παρακολουθώ

παρακολουθηση [η] ουσιαστικό
(παρακολουθήσεις) →
παρακολουθώ

παρακολουθώ, παρακολουθού-
μαι ρήμα (παρακολουθήσα, θα
παρακολουθήσω)

☑ Από τότε που οι κλέφτες μπή-
καν στο μαγαζί του κυρίου Δημή-
τρη, εκείνος συνέχεια νομίζει πως
κάποιος τον παρακολουθεί. Πως
κάποιος τον ακολουθεί από
κοντά για να δει πού πάει και τι
κάνει.

✓ Όταν παρακολουθείς κάποι-
ον, προσέχεις τι κάνει και τι λέει.

✎ Η Ελένη παρακολουθεί με
πολύ ενδιαφέρον τη δασκάλα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παρακολουθώ-----παραλείπω

της, όταν κάνει μάθημα.

◇ παρακολουθήση

♪ πα-ρα-κο-λου-θώ

Αν θέλεις να μάθεις τι έγινε με το μαγαζί του κυρίου Δημήτρη, ψάξε μέσα στο λεξικό τις λέξεις δικαστήριο, δικηγόρος, θηρίο, καημένος, πιάνω, τμήμα, φυλακή

παραλείπω ρήμα (παρέλειψα, θα παραλείψω)

☑ Όταν παραλείπεις κάτι, ξεχνάς να κάνεις κάτι που έπρεπε.

✍ Ο Κώστας παρέλειψε να πει στην μητέρα του ότι θ' αργούσε να γυρίσει κι εκείνη ανησύχησε.

♪ πα-ρα-λεί-πω

παραλία-----παράλληλος

παραλία [η] ουσιαστικό
(παραλίες)

☑ Η παραλία είναι το κομμάτι της στεριάς που είναι δίπλα στη θάλασσα κι έχει συνήθως άμμο.

○ ακροθαλασσιά, ακρογιαλιά

◇ **παραλιακός** 🎵 πα-ρα-λί-α

παραλίγο επίρρημα

☑ «Άργησα να ξυπνήσω το πρωί και παραλίγο να χάσω το πλοίο» είπε ο θείος Τάκης. Λίγο ακόμη και θα το έχανα.

🎵 πα-ρα-λί-γο

παράλληλος, παράλληλη,
παράλληλο επίθετο
(παράλληλοι, παράλληλες,

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παράλληλος-----παράλογος

παράλληλα)

☑ Οι γραμμές του τρένου είναι παράλληλες μεταξύ τους, δηλαδή είναι η μία δίπλα στην άλλη και πάντα σε ίση απόσταση. Ο Κώστας παρατήρησε ότι τα καλώδια του ρεύματος πάνω στις κολόνες είναι παράλληλα.

🎵 πα-ράλ-λη-λος

παράλογος, παράλογη, παράλογο επίθετο (παράλογοι, παράλογες, παράλογα) ☑ Όταν κάποιος είναι παράλογος, δεν

παράλογος-----παράμερα

είναι λογικός, σκέφτεται και κάνει πράγματα που φαίνονται παράξενα στους άλλους. Κάνει παράλογα πράγματα.

🎵 πα-ρά-λο-γος

παραμελώ, παραμελούμαι ρήμα (παραμέλησα, θα παραμελήσω)

☑️ Όταν παραμελείς κάποιον ή κάτι, δεν ενδιαφέρεσαι και δεν ασχολείσαι μαζί τους. ✍️ Η Αθηνά παραμέλησε τα μαθήματά της τον τελευταίο καιρό. «Θα φταίει που έχασε τη Ροζαλία» σκέφτηκε η δασκάλα της. 🎵 πα-ρα-με-λώ

παράμερα επίρρημα → παραμερίζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παραμερίζω-----παραμύθι

παραμερίζω ρήμα

(παραμέρισα, θα παραμερίσω)

☑ «Παραμέρισε λίγο να περάσω!» φώναξε η Αθηνά στον Νίκο.

Κάνε στην άκρη! ♦ Το σπίτι του θείου Αλέκου είναι λίγο

παράμερα, στην άκρη του χωριού. 🎵 πα-ρα-με-ρί-ζω

παραμυθάς [ο], **παραμυθού** [η]

ουσιαστικό (παραμυθάδες, παραμυθούδες) → παραμύθι

παραμύθι [το] ουσιαστικό
(παραμύθια)

☑ Τα παραμύθια είναι φανταστικές ιστορίες που διαβάζουμε ή διηγούμαστε στα παιδιά για να

περάσουν ευχάριστα την ώρα τους.

 «Η Χιονάτη και οι επτά νάνοι» είναι το αγαπημένο παραμύθι της Αθηνάς.

◇ Οι παππούδες και οι γιαγιάδες είναι οι καλύτεροι παραμυθάδες των παιδιών. Λένε τις καλύτερες ιστορίες. Όταν κάποιος είναι πολύ όμορφος, λέμε ότι έχει παραμυθένια ομορφιά, γιατί είναι σαν να βγήκε από παραμύθι.

 πα-ρα-μύ-θι ‘τα παραμύθια’

τα παραμύθια

μάγισσα

πύργος

σκούπα

νεράιδα

δράκος

τζίνι

λυχνάρι

πινόκιο

χιονάτη

λύκος

βασίλισσα

βασιλιάς

ιππότης

γοργόνα

παρανομία----- παράνομος -

παρανομία [η] ουσιαστικό
(παρανομίες) → **παράνομος**

παράνομος, παράνομη,
παράνομο επίθετο (παράνομοι,
παράνομες, παράνομα)

☑ Όταν κάτι είναι παράνομο, δε συμφωνεί με τους νόμους και γι' αυτό τιμωρείται. ✍ Το παρκάρισμα των αυτοκινήτων στα πεζοδρόμια είναι **παράνομο**.

✓ Παράνομο λέμε κι αυτόν που παραβιάζει τους νόμους. ✍ Οι κλέφτες είναι **παράνομοι**.

● νόμιμος ✧ Όταν κάποιος είναι **παράνομος, παρανομεί, κάνει παρανομίες**.

🎵 πα-ρά-νο-μος

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παράνομος-----παράξενος

ρήμα (παρὰνόμησα, θα
παρὰνομήσω) → παράνομος

παρὰνυφάκι [το] ουσιαστικό
(παρὰνυφάκια)

☑ Το παρὰνυφάκι είναι το μικρό
παιδί, αγόρι ή κορίτσι που πη-
γαίνει μαζί με τη νύφη στην εκ-
κλησία κρατώντας την ουρά του
νυφικού της. ♦ **νύφη**

🎵 πα-ρα-νυ-φά-κι

παράξενιά [η] ουσιαστικό
(παράξενιές) → παράξενος

παράξενος, παράξενη,
παράξενο επίθετο (παράξενοι,
παράξενες, παράξένα)

παράξενος-----παραπάνω

☑ Όταν κάποιος ή κάτι είναι παράξενο, δεν είναι συνηθισμένο και μας προκαλεί έκπληξη.

✍ Η Αθηνά αγόρασε ένα παράξενο καπέλο με πολλά χρώματα.

○ περίεργος, ασυνήθιστος

✓ Όταν κάποιος είναι παράξενος, είναι ανάποδος και είναι δύσκολο να τον καταλάβουμε. ○ περίεργος, ιδιότροπος
◇ Ο Νίκος παραξενεύτηκε που ο Κώστας δεν ήθελε να πάει για μπάλα. «Τι παραξενιές είναι αυτές!», σκέφτηκε. Τι περίεργα πράγματα. 🎵 πα-ρά-ξε-νος

παραπάνω επίρρημα

παραπάνω-----παραπέρα

☑ «Πρέπει ν' ανέβεις **παραπάνω** στη σκάλα για να φτάσεις το βιβλίο από το τελευταίο ράφι της βιβλιοθήκης» είπε η κυρία Μαργαρίτα στην Αθηνά. Λίγο πιο πάνω. ● παρακάτω 🎵 πα-ρα-πά-νω

παραπατώ και **παραπατάω**
ρήμα (παραπάτησα, θα παραπατήσω)

☑ Όταν παραπατάς, μπερδεύεις τα βήματά σου. Συχνά παραπατάει κάποιος που είναι κουρασμένος ή μεθυσμένος.
○ στραβοπατώ 🎵 πα-ρα-πα-τώ

παραπέρα επίρρημα

☑ «Πηγαίνετε να παίξετε μπάλα

παρατέρα-----παράπονο

παρατέρα μη χαλάσετε τα λουλούδια μου με τη μπάλα σας!»
φώναξε ο κύριος Μιχάλης στα παιδιά. Λίγο πιο τέρα.

🎵 πα-ρα-τέ-ρα

παραπονιέμαι ρήμα
(παραπονέθηκα,
θα παραπονεθώ) → παράπονο

παράπονο [το] ουσιαστικό
(παράπονα)

☑ Όταν έχεις παράπονο, είσαι λυπημένος, γιατί κάτι που περίμενες δεν έγινε ή γιατί οι άλλοι δε σου δίνουν σημασία.

✓ Όταν όμως κάνεις παράπονα σε κάποιον, του λες ότι έκανε

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παράπονο-----παρασέρνω

κάτι που δεν έπρεπε ή δε σου άρεσε. Δηλαδή παραπονιέσαι.

 Ο κύριος Μιχάλης έκανε παράπονα στην κυρία Μαργαρίτα ότι τα παιδιά μπαίνουν στον κήπο του. Όλο παραπονιέται.

 πα-ρά-πο-νο

παρασέρνω και **παρασύρω**, **παρασύρομαι** ρήμα (παρέσυρα, θα παρασύρω)

 Όταν φυσάει δυνατός αέρας στη θάλασσα και παρασέρνει μία βάρκα στα βαθιά, την τραβάει με ορμή προς τα μέσα.

 Ο αέρας παρέσυρε όλα τα φύλλα που είχαν πέσει και τα μάζεψε μπροστά στην πόρτα

παρασέρνω-----παράσταση

του κυρίου Μιχάλη.

✓ «Μαμά, συγγνώμη που σου έκρυψα πως θα πάω να παίξω μπάλα. Με παρέσυρε η Αθηνά» είπε ο Κώστας. Μ' έπεισε η Αθηνά να το κάνω. 🎵 πα-ρα-σύ-ρω

παράσταση [η] ουσιαστικό
(παραστάσεις)

☑ Η παράσταση είναι ένα θεατρικό έργο που παρουσιάζει μία ομάδα ηθοποιών.

🎵 πα-ρά-στα-ση

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παρατήρηση-----παρατηρώ

παρατήρηση [η] ουσιαστικό
(παρατηρήσεις) → παρατηρώ

παρατηρώ ρήμα (παρατήρησα, θα παρατηρήσω)

☑ Όταν παρατηρείς κάτι, το κοιτάς με πολλή προσοχή.

✍ Η Αθηνά παρατηρούσε πώς ο κύριος Μιχάλης κάρφωνε τις σανίδες. Παρακολουθούσε. Ο Κώστας παρατήρησε ότι κάτι είχε αλλάξει στη συμπεριφορά του κυρίου Μιχάλη. Το κατάλαβε.

✓ Όταν παρατηρείς κάποιον, του λες τι δεν κάνει σωστά. Του κάνεις παρατήρηση.

◊ **παρατήρηση** 🎵 πα-ρα-τη-ρώ

παρατώ και **παράτω**,
παρατιέμαι ρήμα (παράτησα, θα
παρατήσω)

☑ Όταν παρατάς κάτι, το αφή-
νεις εκεί που είναι χωρίς να
ενδιαφέρεσαι γι' αυτό. Το
αφήνεις παρατημένο.

✍ Ο Κώστας **παράτησε** τα
παιχνίδια του στο σαλόνι και πήγε
να παίξει μπάλα.

✓ «Δεν πρέπει να τα παρατάμε
με την πρώτη δυσκολία!» είπε η
δασκάλα στην Αθηνά. Να εγκα-
ταλείψουμε τις προσπάθειές
μας. 🎵 πα-ρα-τώ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παραφυλάω-----παραχωρώ

παραφυλάω ρήμα
(παραφύλαξα, θα παραφυλά-
ξω)

☑ Στην ταινία που έβλεπε η θεία
Κατερίνα οι αστυνομικοί
παραφύλαξαν πίσω από την
πόρτα κι έπιασαν τους κλέφτες.
Ήταν κρυμμένοι και περίμεναν
τους κλέφτες. ○ παραμονεύω
🎵 πα-ρα-φυ-λά-ω

παραχωρώ, παραχωρούμαι
ρήμα (παραχώρησα, θα
παραχωρήσω)

☑ Όταν παραχωρείς κάτι που
έχεις σε κάποιον, του επιτρέπεις
να το χρησιμοποιήσει. ✍ Η
Ελένη παραχώρησε τη θέση της

παραχωρώ -----παρέα

στο λεωφορείο σ' έναν παππού.

○ προσφέρω, δίνω

◇ παραχώρηση

♪ πα-ρα-χω-ρώ

παρδαλός, παρδαλή, παρδαλό
επίθετο (παρδαλοί, παρδαλές,
παρδαλά)

☑ Όταν κάτι είναι παρδαλό, έχει
πολλά κι έντονα χρώματα. ✍ ○

κλόουν φοράει παρδαλά ρούχα.

● μονόχρωμος ♪ παρ-δα-λός

παρέα [η] ουσιαστικό (παρέες)

☑ Η παρέα μας είναι οι φίλοι
μας. Μ' εκείνους παίζουμε. Μ'
εκείνους κάνουμε παρέα.

○ συντροφιά ♪ πα-ρέ-α

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παρέλαση-----παρεξηγώ

παρέλαση [η] ουσιαστικό
(παρελάσεις)

☑ Στην Ελλάδα κάνουμε
παρέλαση για να γιορτάσουμε
την εθνική γιορτή της 28ης
Οκτωβρίου 1940 και της 25ης
Μαρτίου 1821. 🎵 πα-ρέ-λα-ση

παρελθόν [το] ουσιαστικό

☑ Το παρελθόν είναι ο χρόνος
που έχει περάσει μέχρι τώρα.
✓ Ό,τι έγινε χθες είναι παρελθόν.
● παρόν, μέλλον 🎵 πα-ρελ-θόν

παρεξήγηση [η] ουσιαστικό
(παρεξηγήσεις) → παρεξηγώ

παρεξηγώ, **παρεξηγούμαι** ρήμα

παρεξηγώ-----παρηγορώ

(παρεξηγήσα, θα παρεξηγήσω)

✓ Όταν παρεξηγείσαι, προσβάλλεσαι από τη συμπεριφορά κάποιου. ✎ Ο Κώστας

παρεξηγήθηκε, όταν ο Νίκος τον κορόιδεψε που δεν έβαλε γκολ στον χθεσινό αγώνα. ♦ Μεταξύ των παιδιών έγινε παρεξήγηση αλλά τώρα παίζουν πάλι μαζί.

🎵 πα-ρε-ξη-γώ

παρηγοριά [η] ουσιαστικό
(παρηγοριές) → παρηγορώ

παρηγορώ, παρηγοριέμαι ρήμα
(παρηγόρησα, θα παρηγορήσω)

✓ Όταν παρηγορείς κάποιον που είναι λυπημένος, του μιλάς

παρηγορώ -----παρκάρω

και προσπαθείς να τον κάνεις να αισθανθεί καλύτερα. ♦ Η Αθηνά έλεγε ανέκδοτα στον άρρωστο αδερφό της για παρηγοριά μέχρι να γίνει καλά.

♪ πα-ρη-γο-ρώ

παρκάρισμα [το] ουσιαστικό (παρκαρίσματα) → παρκάρω

παρκάρω ρήμα (πάρκαρισα, θα παρκάρω)

☑ Όταν ο πατέρας ή η μητέρα σου παρκάρει το αυτοκίνητο, το αφήνει κάπου όσο χρόνο δεν το χρησιμοποιεί. ♦ Όταν πηγαίνουμε για ψώνια στο σούπερ μάρκετ, αφήνουμε το αυτοκίνητο

παρκάρω-----πάρκο

στο υπόγειο **πάρκιγκ** που υπάρχει για τους πελάτες.

○ γκαράζ Το παρκάρισμα δεν είναι πάντα εύκολο, γιατί ο χώρος είναι στενός. Έξω όμως είναι πιο δύσκολο να βρεις **πάρκιγκ**. 🎵 παρ-κά-ρω

πάρκιγκ και **πάρκιν** [το]
ουσιαστικό → παρκάρω

πάρκο [το] ουσιαστικό (πάρκα)
☑ Το **πάρκο** είναι ένα μεγάλο κομμάτι γης με δέντρα, φυτά και χώρους για παιχνίδια. Εκεί μπορείς να κάνεις περίπατο και να παίξεις με τους φίλους σου.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πάρκο-----παροιμία

♪ πάρ-κο

παρμπρίζ [το] ουσιαστικό»

☑ Το παρμπρίζ του αυτοκινήτου είναι το μπροστινό τζάμι του.

♪ παρ-μπρίζ

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

παροιμία [η] ουσιαστικό
(παροιμίες)

☑ Η παροιμία είναι μία αλήθεια βγαλμένη από την πείρα της

παροιμία-----παρουσία

ζωής του λαού. Να μία παροιμία:
«Όποιος βιάζεται, σκοντάφτει».
Τι θέλει να πει; 🎵 πα-ροι-μί-α

παρόν [το] ουσιαστικό

☑ Το παρόν είναι ο χρόνος που
κυλάει τώρα. ● παρελθόν,
μέλλον ◇ **παρουσία, παρών**
🎵 πα-ρόν

παρουσία [η] ουσιαστικό
(παρουσίες)

☑ Ο δάσκαλος ελέγχει κάθε μέρα
τις παρουσίες των μαθητών στην
τάξη για να ξέρει ποιος λείπει.
Ελέγχει στον κατάλογο αν
βρίσκονται όλοι οι μαθητές στην
τάξη. ● απουσία ◇ **Ο Κώστας**

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

παρουσία-----παρουσιάζω

είναι **παρών** κάθε μέρα στο μάθημα. Δε λείπει ποτέ.

🎵 πα-ρου-σί-α

παρουσιάζω, ρήμα
(παρουσίασα, θα παρουσιάσω)

☑️ Όταν παρουσιάζεις κάτι, δείχνεις κάτι σε κάποιον άλλον.

✍️ Ο υπάλληλος **παρουσίασε** στον κύριο Γιάννη τα καινούρια αυτοκίνητα που υπήρχαν στο κατάστημα.

✓ Η Ροζαλία **παρουσιάστηκε** ξαφνικά μπροστά στην Αθηνά κι εκείνη τρόμαξε. Εμφανίστηκε.

Πες μερικές παροιμίες που ξέρεις.

παρουσιάζω-----πάρτι

Ο φαίνομαι **◇** Οι παρουσιαστές παρουσιάζουν τα προγράμματα της τηλεόρασης. παρουσίαση

♪ πα-ρου-σι-ά-ζω

παρουσιαστής [ο], **παρουσιά-στρια** [η] ουσιαστικό (παρουσιαστές, παρουσιάστριες) → παρουσιάζω

πάρτι [το] ουσιαστικό»

✓ Πάρτι κάνεις, όταν έχεις τη γιορτή ή τα γενέθλιά σου. Τότε έρχονται οι φίλοι σου και διασκεδάσετε μαζί τραγουδώντας και χορεύοντας. **♪** πάρ-τι

✍ 'το πάρτι'

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

παρών-----πασαλείφω

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

παρών, παρούσα, παρόν
επίθετο (παρόντες, παρούσες, παρόντα) → παρουσία

πασαλείφω, παραλείφομαι
ρήμα (πασάλειψα, θα πασαλείψω)
☑ Ο Κώστας είχε πασαλείψει τη μπλούζα του με σοκολάτα. Την είχε δηλαδή λερώσει εδώ κι εκεί.
♦ **πασάλειμμα** 🎵 πα-σα-λεί-φω

πασπαλίζω-----πασπαλίζω

πασπαλίζω ρήμα (πασπάλισα, θα πασπαλίσω)

☑ Όταν πασπαλίζεις κάτι, το σκεπάζεις με λεπτή σκόνη.

✍ Η κυρία Μαργαρίτα πασπάλισε το γλυκό με ζάχαρη άχνη.

◇ **πασπάλισμα**

🎵 πα-σπα-λί-ζω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πάστα-----πασχαλίτσα

πάστα [η] ουσιαστικό (πάστες)

✓ Η πάστα είναι ένα κομμάτι γλυκό με κρέμα και διάφορες γεύσεις που το αγοράζουμε από το ζαχαροπλαστείο. 🎵 πά-στα

Πάσχα [το] ουσιαστικό)

✓ Το Πάσχα οι χριστιανοί γιορτάζουν την Ανάσταση του Χριστού. ✍ Κάθε Πάσχα η οικογένεια του Κώστα πηγαίνει στο χωριό του θείου Αλέκου. Εκεί βάφουν κόκκινα αυγά και ψήνουν αρνί στη σούβλα. 🎵 Πά-σχα

πασχαλίτσα [η] ουσιαστικό)
(πασχαλίτσες)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πασχαλίτσα-----πατάκι

✓ Η πασχαλίτσα είναι ένα μικρό κόκκινο έντομο με μαύρα πόδια και μαύρες βούλες πάνω στα φτερά της. 🎵 πα-σχα-λί-τσα
✍️ 'τα έντομα'

πατάκι [το] ουσιαστικό
(πατάκια)

✓ Το πατάκι είναι ένα μικρό χαλί μπροστά στην πόρτα του σπιτιού μας για να σκουπίζουμε τα παπούτσια πριν μπούμε μέσα.

🎵 πα-τά-κι

πατάρι-----πατάτα

πατάρι [το] ουσιαστικό (πατάρια)

☑ Κάθε σπίτι έχει ένα πατάρι. Είναι μία μικρή αποθήκη που μοιάζει με ντουλάπι και βρίσκεται πάνω από το μπάνιο. 🎵 πα-τά-ρι

πατάτα [η] ουσιαστικό (πατάτες)

☑ Η πατάτα είναι ένας στρογγυλός καρπός που φυτρώνει κάτω από τη γη. Η φλούδα της έχει ανοιχτό καφέ χρώμα και όταν την καθαρίσεις, από μέσα είναι κίτρινη. ✍ Στα παιδιά αρέσουν πολύ οι τηγανητές πατάτες.

◊ Η Αθηνά τρώει πατατάκια, όταν πηγαίνει στο σινεμά. Είναι

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πατάτα-----πατερίτσα

τηγανισμένες και τραγανές φέτες
πατάτας. **ο** τσιπς

🎵 πα-τά-τα 🖋️ 'το πάρτι'

πατατάκι [το] ουσιαστικό
(πατατάκια) → πατάτα

πατέρας [ο] ουσιαστικό
(πατέρες) → μπαμπάς

πατερίτσα [η] ουσιαστικό
(πατερίτσες)

☑️ Η πατερίτσα είναι ένα ειδικό
μπαστούνι που χρησιμοποιούν
για να στηρίζονται και να

πατερίτσα-----πατινάζ

περπατούν όσοι έχουν
χτυπήσει άσχημα
το πόδι τους.

🎵 πα-τε-ρί-τσα

πατημασιά [η] ουσιαστικό
(πατημασιές)

☑️ Η πατημασιά είναι το σημάδι
των παπουτσιών που αφήνουμε
στο χώμα, όταν περπατάμε.

🎵 πα-τη-μα-σιά

πατινάζ [το] ουσιαστικό

☑️ Το πατινάζ είναι ένα άθλημα. Ο
αθλητής που κάνει πατινάζ
τρέχει και κάνει ασκήσεις πάνω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πατινάζ-----πατίνι

στον πάγο φορώντας ειδικά παγοπέδιλα. 🎵 πα-τι-νάζ
- Ξένη λέξη. Δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

πατίνι [το] ουσιαστικό (πατίνια)

☑ Το πατίνι είναι μία σανίδα με ρόδες και τιμόνι.

Μ' αυτό μπορείς να μετακινείσαι σπρώχνοντας με το ένα πόδι σου.

πατίνι-----πατούσα

✓ Τα πατίνια είναι ειδικά παπούτσια με ρόδες για να τρέχουμε. 🎵 πα-τί-νι

πάτος [ο] ουσιαστικό (πάτοι)

✓ Ο πάτος της θάλασσας είναι το πιο χαμηλό σημείο της. Ο βυθός

✓ Ο πάτος των παπουτσιών είναι το κάτω μέρος τους.

Ο σόλα ♦ Όταν κολυμπάει, ο Κώστας δεν πηγαίνει στα βαθιά, γιατί εκεί δεν πατώνει.

🎵 πά-τος

πατούσα [η] ουσιαστικό (πατούσες)

✓ Η πατούσα είναι το κάτω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πατούσα-----πατώ

μέρος του ποδιού μας. Με την πατούσα ακουμπάς στο πάτωμα, όταν περπατάς.

♪ πα-τού-σα

πατρίδα [η] ουσιαστικό
(πατρίδες)

☑ Η Ελλάδα είναι η πατρίδα μας, η χώρα που γεννηθήκαμε και ζούμε. ♪ πα-τρί-δα

πατώ και **πατάω**, **πατιέμαι** ρήμα
(πάτησα, θα πατήσω)

☑ Όταν πατάς κάτι, το πιέζεις με το πόδι σου. ✎ Η Αθηνά πάτησε

πατώ-----πατώνω

τα υγρά φύλλα στον δρόμο, γλί-
στρησε κι έπεσε. ✓ Όταν πατάς
το κουμπί του ασανσέρ, το πιέ-
ζεις με το χέρι σου. ✓ Όταν ένα
αυτοκίνητο πατάει κάποιον, πέ-
φτει πάνω του και τον τραυματί-
ζει. 🎵 πα-τώ

πάτωμα [το] ουσιαστικό
(πατώματα)

☑ Πάνω στο πάτωμα του σπι-
τιού μας περπατάμε.

🎵 πά-τω-μα 🖋 'το σπίτι'

πατώνω ρήμα (πάτωσα, θα
πατώσω) → πάτος

παύω ρήμα (έπαψα, θα πάψω)

παύω-----παχουλός

☑ Όταν παύεις κάτι, σταματάς να το κάνεις.

✍ «Σας παρακαλώ να **πάψετε** να μιλάτε μεταξύ σας» είπε η δασκάλα. **◇** «Ας κάνουμε μία **παύση** για φαγητό και μετά συνεχίζουμε **πάλι!**» είπε ο κύριος Γιάννης στους συνεργάτες του. Ένα διάλειμμα. 🎵 **παύ-ω**

παχαίνω ρήμα (πάχυνα, θα παχύνω) → παχύς

πάχος [το] ουσιαστικό (πάχη) → παχύς

παχουλός, παχουλή, παχουλό επίθετο (παχουλοί, παχουλές,

παχουλός-----πεδιάδα

παχουλά) → παχύς

παχύς, παχιά, παχύ επίθετο
(παχιοί, παχιές, παχιά)

✓ Ένας παχύς άνθρωπος έχει
πολύ περισσότερο βάρος απ'
ό,τι θα έπρεπε να έχει ανάλογα
με την ηλικία και το ύψος του.

○ χοντρός ● αδύνατος

◇ Ο θεός Αλέκος είναι
παχουλός αλλά δε θέλει να κάνει
δίαιτα. Μ' αυτό το πάχος θα έχει
μεγάλο πρόβλημα υγείας. Δε
βλέπει ότι έχει παχύνει πολύ τε-
λευταία; ○ χοντραίνω

● αδυνατίζω 🎵 πα-χύς

πεδιάδα [η] ουσιαστικό

πεδιάδα-----πέδιλο

(πεδιάδες)

✓ Η πεδιάδα είναι ένα μεγάλο κομμάτι γης που δεν έχει βουνά, κι εκεί οι γεωργοί μπορούν να καλλιεργούν δέντρα και φυτά.

 Η πεδιάδα της Θεσσαλίας είναι η πιο μεγάλη πεδιάδα στην Ελλάδα. κάμπος

 πε-δι-ά-δα

πέδιλο [το] ουσιαστικό (πέδιλα)

✓ Το πέδιλο είναι ένα είδος παπουτσιού που έχει ανοίγματα γύρω γύρω και το φοράμε το καλοκαίρι.

✓ Πέδιλα λέμε και τα παπούτσια που φοράμε για να κάνουμε

πέδιλο-----πεζός

διάφορα αθλήματα, όπως σκι και παγοδρομία. 🎵 πέ-δι-λο

πεζοδρόμιο [το] ουσιαστικό
(πεζοδρόμια) → πεζός

πεζόδρομος [ο] ουσιαστικό
(πεζόδρομοι) → πεζός

πεζός, πεζή, πεζό επίθετο
(πεζοί, πεζές, πεζά)

☑️ Πεζό λέμε τον άνθρωπο που περπατάει, που πηγαίνει κάπου με τα πόδια κι όχι με το

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πεζός-----πεθαίνω

αυτοκίνητο. (σαν ουσιαστικό)

Οι πεζοί περπατούν πάνω στα πεζοδρόμια για να μην κινδυνεύουν από τα αυτοκίνητα.

Στους πεζόδρομους δεν επιτρέπεται να περνούν αυτοκίνητα.

 πε-ζός 'η πόλη'

πεθαίνω ρήμα (πέθανα, θα πεθάνω)

 Όταν κάποιος πεθαίνει, δε ζει πια. Πολλά ζώα **πεθαίνουν**, όταν ένα δάσος πιάσει φωτιά.

● ζω Οι πυροσβέστες έσωσαν αρκετά από τα ζώα του δάσους που κινδύνευαν. Βρήκαν όμως και πολλά **πεθαμένα**.

 πε-θαί-νω

πεθαμένο-----πείθω

πεθαμένος, πεθαμένη,
πεθαμένο μετοχή (πεθαμένοι,
πεθαμένες, πεθαμένα) → πεθαί-
νω

πεθερός [ο], **πεθερά** [η]
ουσιαστικό (πεθεροί, πεθερές)
☑ Η κυρία Μαργαρίτα καλεί συ-
χνά την πεθερά και τον πεθερό
της για φαγητό στο σπίτι. Δηλα-
δή τη μητέρα και τον πατέρα του
κυρίου Γιάννη, του άντρα της.

🎵 πε-θε-ρός

- Ο πεθερός και η πεθερά μαζί
λέγονται και πεθερικά.

πείθω ρήμα (έπεισα, θα πείσω)

☑ Όταν πείθεις κάποιον, τον

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πείθω-----πεινώ

κάνεις να δεχτεί την γνώμη σου.

 Ο Κώστας ήθελε να δουν τη-
λεόραση με την Αθηνά κι εκείνη
τον έπεισε να παίξουν κρυφτό.

 πεί-θω

πείνα [η] ουσιαστικό → πεινώ

πεινασμένος, πεινασμένη,
πεινασμένο μετοχή
(πεινασμένοι, πεινασμένες,
πεινασμένα) → πεινώ

πεινώ και **πεινάω** ρήμα
(πείνασα, θα πεινάσω)

☒ Όταν πεινάς, θέλεις να φας
κάτι.

 Ο Κώστας κι η Αθηνά είχαν

ΠΕΙΝΩ-----ΠΕΙΡΑΖΩ

μεγάλη πείνα, γιατί δεν είχαν φάει τίποτα από το πρωί. Ήταν τόσο πεινασμένοι, που μόλις γύρισαν στο σπίτι έφαγαν αμέσως.

🎵 ΠΕΙ-ΝΩ ✍️ 'πώς νιώθω'

πείρα [η] ουσιαστικό

☑️ Όταν έχεις πείρα, ξέρεις να κάνεις κάτι πολύ καλά, χωρίς λάθη. ✍️ Η κυρία Μαργαρίτα έχει μεγάλη πείρα στο μαγείρεμα και κάνει νόστιμα φαγητά.

● απειρία 🎵 πεί-ρα

- Η λέξη δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

πειράζω ρήμα (πείραξα, θα πειράξω)

α
β
γ
δ
ε
ς
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πειράζω----- πειράζω

☑ «Με πείραξε η συμπεριφορά του κυρίου Μιχάλη! Μα να μου πει να μην ξαναπατήσω στον κήπο του!» είπε η Αθηνά στενοχωρημένη. Μ' ενόχλησε.

✓ Ο Νίκος όλο πειράζει την Αθηνά κι εκείνη θυμώνει! Της κάνει αστεία χωρίς να θέλει να την προσβάλλει.

✓ «Αθηνά σταμάτα να πειράζεις τα μαλλιά μου» είπε η κυρία Μαργαρίτα. Σταμάτα να τα πιάνεις.

✓ Λέμε «δεν πειράζει», όταν κάποιος μας ζητάει συγνώμη και θέλουμε να δείξουμε ότι δεν έγινε κάτι κακό. **◇ Ο Νίκος είναι μεγάλο πειραχτήρι. Τα πειράγματά του ενοχλούν πολύ**

πειράζω-----πειραματίζομαι

την Αθηνά. Αυτή τη φορά όμως
πειράχτηκε πολύ! 🎵 πει-ρά-ζω

πείραμα [το] ουσιαστικό
(πειράματα)

☑ Η δασκάλα έκανε ένα
πείραμα: έβρασε νερό σε μία
κατσαρόλα για να δείξει στα
παιδιά πώς γίνεται ο ατμός.

◊ Όταν κάνεις πειράματα,
πειραματίζεσαι. Στην ιατρική
χρησιμοποιούν ζώα για τα πει-
ράματα, τα πειραματόζωα.

🎵 πεί-ρα-μα

πειραματίζομαι ρήμα
(πειραματίστηκα, θα
πειραματιστώ) → πείραμα

πειραματόζωο-----πείσμα

πειραματόζωο [το] ουσιαστικό
(πειραματόζωα) → πείραμα

πειρατής [ο] ουσιαστικό
(πειρατές)

☑ Τα παλιά τα χρόνια υπήρχαν
πειρατές που ταξίδευαν στις
θάλασσες και λήστευαν τα
πλοία.

🎵 πει-ρα-τής 🖋 'τα παραμύθια'

πειραχτήρι [το] ουσιαστικό
(πειραχτήρια) → πειράζω

πείσμα [το] ουσιαστικό
(πείσματα)

☑ Έχεις πείσμα, όταν προσπα-
θείς πολύ να κάνεις κάτι και

πείσμα-----πεισμώνω

κανείς και τίποτα δεν μπορεί να σε σταματήσει. Η ομάδα του Κώστα κατάφερε να νικήσει, επειδή όλοι οι παίκτες είχαν πολύ μεγάλο πείσμα. Οι παίκτες πείσμωςαν, όταν είδαν ότι ο διαιτητής βοηθούσε την άλλη ομάδα κι έτσι έβαλαν τα δυνατά τους. Οι παίκτες ήταν πολύ πεισματάρηδες. πεί-σμα

πεισματάρης, πεισματάρα,
πεισματάρικο επίθετο
(πεισματάρηδες, πεισματάρες,
πεισματάρικα → πείσμα

πεισμώνω ρήμα (πείσμωςα, θα πεισμώνσω) → πείσμα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πέλαγος-----πελαργός

πέλαγος [το] ουσιαστικό
(πελάγη/ πέλαγα)

☑ Το πέλαγος είναι η ανοιχτή
θάλασσα, μακριά από την ακτή.

✓ Η Αθηνά πλέει σε πελάγη
ευτυχίας από τότε που βρέθηκε η
Ροζαλία. Είναι πολύ
ευτυχισμένη. 🎵 πέ-λα-γος

πελαργός [ο] ουσιαστικό
(πελαργοί)

☑ Ο πελαργός είναι ένα μεγάλο
πουλί με ψηλά πόδια και μεγάλο
ράμφος. Χτίζει τη φωλιά του
ψηλά στα καμπαναριά ή σε
κολόνες. 🎵 πε-λαρ-γός

🖋 'τα ζώα'

πελάτης-----πένθος

πελάτης [ο], **πελάτισσα** [η]

ουσιαστικό (πελάτες,
πελάτισσες)

☑ Όταν αγοράζεις κάτι από ένα κατάστημα, γίνεσαι πελάτης του καταστήματος. ♦ **Η πελατεία ενός μαγαζιού είναι όλοι οι πελάτες του μαζί.** 🎵 πε-λά-της

πελώριος, πελώρια, πελώριο

επίθετο (πελώριοι, πελώριες,
πελώρια)

☑ Στη θάλασσα τα κύματα ήταν πελώρια. Τα κύματα ήταν πάρα πολύ μεγάλα.

Ο τεράστιος 🎵 πε-λώ-ρι-ος

πένθος [το] ουσιαστικό (πένθη)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πένθος-----πεντάλ

☑ Όταν πεθάνει κάποιος συγγενής ή κάποιος φίλος μας, έχουμε πένθος. Είμαστε πολύ λυπημένοι. Πενθούμε. ○ λύπη ● χαρά ◇ πενθώ 🎵 πέν-θος

πεντάλ [το] ουσιαστικό)

☑ Πατάμε τα πόδια μας πάνω στα πεντάλ για να μπορέσουμε να κάνουμε ποδήλατο.

🎵 πε-ντάλ

- Λέμε και πεντάλι και πετάλι.

- Ξένη λέξη. Δεν αλλάζει ούτε στον ενικό ούτε στον πληθυντικό αριθμό.

πεντάμορφος-----πεπόνι

Πότε λέμε ότι κάποιος είναι πεντακάθαρος;

Πότε λέμε ότι ένα φαγητό είναι πεντανόστιμο;

πεντάμορφος, πεντάμορφη,
πεντάμορφο επίθετο
(πεντάμορφοι, πεντάμορφες,
πεντάμορφα)

☑ Πεντάμορφο λέμε κάποιον που είναι πάρα πολύ όμορφος.

○ πανέμορφος

🎵 πε-ντά-μορ-φος

πεπόνι [το] ουσιαστικό
(πεπόνια)

☑ Το πεπόνι είναι ένα

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πεπόνι-----περασμένος

καλοκαιρινό φρούτο με κίτρινο χρώμα και στρογγυλό ή μακρουλό σχήμα που έχει μέσα του πολλά σπόρια. Είναι μικρότερο από το καρπούζι.

🎵 πε-πό-νι

πέρα επίρρημα

☑ Στο ποδόσφαιρο όταν η μπάλα περνάει **πέρα** από την άσπρη γραμμή, τότε το παιχνίδι σταματάει. Όταν περνάει μετά το σημείο αυτό. 🎵 πέ-ρα

περασμένος, περασμένη,
περασμένο μετοχή

περασμένος-----περήφανος

(περασμένοι, περασμένες,
περασμένα) → περνώ

περηφάνια [η] ουσιαστικό →
περήφανος

περήφανος, περήφανη,
περήφανο επίθετο (περήφανοι,
περήφανες, περήφανα)
☒ Όταν κάποιος είναι
περήφανος, χαίρεται και αισθά-
νεται πολύ **ικανοποιημένος** από
τον εαυτό του για ό,τι κατάφερε
να κάνει.

 Η Αθηνά ήταν πολύ
περήφανη, γιατί ήταν η μόνη
που πήρε άριστα. Η Αθηνά
αισθάνθηκε μεγάλη περηφάνια.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περήφανος-----περιβόλι

🎵 πε-ρή-φα-νος
- Λέμε και υπερήφανος και
υπερηφάνεια.

περιβάλλον [το] ουσιαστικό»
(περιβάλλοντα)

☑ Το περιβάλλον είναι η στεριά,
η θάλασσα, ο αέρας, τα φυτά και
τα ζώα που υπάρχουν πάνω στη
γη.

✓ «Είσαι πολύ τυχερή, Αθηνά,
που στο οικογενειακό σου
περιβάλλον έχεις μία ζωγράφο,
τη θεία σου» είπε η Ελένη. Ανά-
μεσα στους ανθρώπους της οι-
κογένειάς σου. 🎵 πε-ρι-βάλ-λον

περιβόλι [το] ουσιαστικό

περιβόλι-----περιγράφω

(περιβόλια)

✓ Το περιβόλι είναι ένα μικρό χωράφι που μέσα σ' αυτό καλλιεργούμε λαχανικά ή δέντρα όπως ντοματιές και κερασιές.

Ο κήπος 🎵 πε-ρι-βό-λι

περιγράφω ρήμα (περιέγραψα, θα περιγράψω)

✓ Όταν περιγράφεις κάτι, προσπαθείς να πεις πώς ακριβώς είναι. ✍️ Η δασκάλα ζήτησε από τον Ίγκλι να **περιγράψει** την πόλη που γεννήθηκε.

◇ Η **περιγραφή** ήταν τόσο καλή που ήταν σαν να ήμαστε εκεί

🎵 πε-ρι-γρά-φω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περιέργεια-----περίεργος

περιέργεια [η] ουσιαστικό →
περίεργος

περίεργος, περίεργη, περίεργο
επίθετο (περίεργοι, περίεργες,
περίεργα)

☑ **Περίεργο** λέμε κάποιον που
θέλει να μαθαίνει τα πάντα.

✍ - **Γιατί, μαμά, ο κύριος Μιχά-**
λης έχει τόσες μέρες κλειστά τα
παράθυρά του;

- **Μην είσαι περίεργος, Κώστα.**
Δεν είναι κάτι που σ' ενδιαφέρει.

● **αδιάφορος**

✓ «**Περίεργα** πράγματα συμβαί-
νουν στην αυλή του κυρίου Μι-
χάλη» σκέφτηκε η Αθηνά, όταν
τον είδε να καρφώνει σανίδες.

περίεργος-----περιέχω

Παράξενα πράγματα.

● συνηθισμένος ◇ Ο Κώστας
είχε μεγάλη περιέργεια και
ρωτούσε να μάθει για τον κύριο
Μιχάλη. 🎵 πε-ρί-ερ-γος

περιεχόμενο [το] ουσιαστικό
(περιεχόμενα) → **περιέχω**

περιέχω ρήμα (περιείχα, θα
περιέχω)

☑ Ο φάκελος που έφερε ο ταχυ-
δρόμος περιέχει ένα γράμμα για
τον κύριο Γιάννη. Έχει μέσα του
ένα γράμμα.

◇ «Το περιεχόμενο του φακέλου
είναι για τον πατέρα σας» είπε η
κυρία Μαργαρίτα και κράτησε

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περιέχω -----περικυκλώνω

τον φάκελο για να του τον δώσει
το απόγευμα. 🎵 πε-ρι-έ-χω

περιθώριο [το] ουσιαστικό
(περιθώρια)

☑ Περιθώριο υπάρχει στις
άκρες κάθε σελίδας τετραδίου.
Εκεί δε γράφουμε τίποτα.

✓ «Έχεις μία μέρα περιθώριο να
αποφασίσεις αν θα έρθεις μαζί
μας αύριο για μπάλα» είπε ο
Κώστας στον Νίκο. Δηλαδή ο
Κώστας θα περιμένει μόνο μία
μέρα την απόφαση του Νίκου.

🎵 πε-ρι-θώ-ρι-ο

περικυκλώνω, ρήμα (περικύ-
κλωσα, θα περικυκλώσω)

περικυκλώνω-----περιμένω

✓ Όταν περικυκλώνεις κάτι, κάνεις έναν κύκλο γύρω του.

✍ Οι μαθητές περικύκλωσαν τους παίκτες της αγαπημένης τους ομάδας για να τους ζητήσουν αυτόγραφα. Μαζεύτηκαν γύρω τους. 🎵 πε-ρι-κυ-κλώ-νω

περιμένω ρήμα (περίμενα, θα περιμένω)

✓ Όταν περιμένεις κάποιον ή κάτι, μένεις στο ίδιο σημείο ή στον ίδιο χώρο, μέχρι να έρθει ή να συμβεί.

✍ Ο Κώστας και η Αθηνά περιμένουν τον κύριο Γιάννη να έρθει να τους πάρει από το σχολείο.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περιμένω -----περιοδικό

✓ Η Αλίκη περιμένει να τα πάει καλύτερα φέτος στις εξετάσεις. Ελπίζει να τα πάει καλύτερα.

🎵 πε-ρι-μέ-νω

περιοδικό [το] ουσιαστικό
(περιοδικά)

☑ Τα περιοδικά έχουν άρθρα με διάφορα θέματα, ιστορίες, εικόνες και άλλες πληροφορίες. Τα διαβάζουμε για να περνάμε ευχάριστα τον χρόνο μας αλλά και να μαθαίνουμε διάφορα πράγματα. 🎵 πε-ρι-ο-δι-κό

περίοδος-----περιορίζω

περίοδος [η] ουσιαστικό
(περίοδοι)

✓ Μία περίοδος είναι οι μέρες ή οι μήνες ή τα χρόνια που διαρκεί κάτι.

✍ Η περίοδος των χριστουγεννιάτικων διακοπών για τα σχολεία κρατάει δεκαπέντε ημέρες.

🎵 πε-ρί-ο-δος

περιορίζω, περιορίζομαι ρήμα
(περιόρισα, θα περιορίσω)

✓ Όταν περιορίζεις κάποιον, του βάζεις όρια και δεν τον αφήνεις να ξεφύγει.

✍ Η δασκάλα **περιόρισε** τα παιδιά που έπαιζαν μπάλα σ' ένα μέρος της αυλής για να μην

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περιορίζω -----περίπατος

ενοχλούν τους υπόλοιπους μαθητές. Ο περιορισμός αυτός δεν άρεσε στα παιδιά.

✓ Η θεία Έλλη περιόρισε το φαγητό, γιατί θέλει να αδυνατίσει.

Το ελάττωσε. ◇ **περιορισμός**

♪ πε-ρι-ο-ρί-ζω

περιοχή [η] ουσιαστικό
(περιοχές)

☑ Ο Ίγκλ προτιμάει να πηγαίνει διακοπές σε περιοχές κοντά στη θάλασσα. ○ μέρος ♫ πε-ρι-ο-χή

περίπατος [ο] ουσιαστικό
(περίπατοι)

☑ Όταν πας περίπατο, κάνεις μία μικρή βόλτα περπατώντας.

περίπατος -----περιπέτεια

✓ Όταν λέμε ότι κάτι πάει **περίπατο**, εννοούμε ότι χάθηκε εντελώς, ότι καταστράφηκε τελείως. 🎵 πε-ρί-πα-τος

περιπέτεια [η] ουσιαστικό (περιπέτειες)

✓ Οι περιπέτειες είναι οι δυσκολίες που περνάς για να καταφέρεις κάτι. Μπορεί να σε βάζουν σε κίνδυνο, αλλά σου μαθαίνουν και πολλά ενδιαφέροντα πράγματα για τη ζωή και τον εαυτό σου.

✓ Η περιπέτεια της Κοκκινοσκουφίτσας της δίδαξε ότι πρέπει ν' ακούει τις συμβουλές της μητέρας της. 🎵 πε-ρι-πέ-τει-α

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περιπλάνηση-----περιπλανιέμαι

περιπλάνηση [η] ουσιαστικό»
(περιπλανήσεις) →
περιπλανιέμαι

περιπλανιέμαι ρήμα
(περιπλανήθηκα,
θα περιπλανηθώ)

☑ Όταν περιπλανιέσαι σε
κάποιο μέρος, γυρίζεις εδώ και
εκεί χωρίς συγκεκριμένο
σκοπό.

 Η Κοκκινοσκουφίτσα
περιπλανήθηκε αρκετά μέσα
στο δάσος μέχρι να φτάσει στο
σπίτι της γιαγιάς της.

Ο περιφέρομαι, τριγυρίζω

◇ **περιπλάνηση**

♪ πε-ρι-πλα-νιέ-μια

περιποιούμαι-----περίπτερο

περιποιούμαι ρήμα
(περιποιήθηκα, θα περιποιηθώ)

✓ Όταν περιποιείσαι κάποιον,
τον φροντίζεις μ' ενδιαφέρον
και προσοχή. ○ φροντίζω

◇ Η Αθηνά έχει αναλάβει την
περιποίηση της Ροζαλίας. Την
ταΐζει καθημερινά και της δείχνει
την αγάπη της. Περιποιημένα
μαλλιά είναι αυτά που τα έχουμε
χτενίσει με προσοχή

🎵 πε-ρι-ποι-ού-μια

περιπτεράς [ο], **περιπτερού** [η]
ουσιαστικό (περιπτεράδες,
περιπτερούδες) → **περίπτερο**

περίπτερο [το] ουσιαστικό

περίπτερο -----περισσεύω

(περίπτερα) ☒ Τα περίπτερα είναι μικρά καταστήματα στα πεζοδρόμια και στις πλατείες που πουλούν περιοδικά, εφημερίδες και διάφορα άλλα μικροαντικείμενα.

◇ Ο περιπτεράς δουλεύει σε περίπτερο.

♪ πε-ρί-πτε-ρο

περισσεύω ρήμα (περίσσεψα, θα περισσέψω)

περισεύω -----περιστέρι

✓ Όταν σου περισεύει κάτι, έχεις χρησιμοποιήσει όσο χρειάζεσαι κι έχεις κι άλλο ακόμη.

✎ Ο Κώστας βάζει στον κουμπαρά του τα χρήματα που του περισεύουν από το χαρτζιλίκι του. 🎵 πε-ρισ-σεύ-ω

περισσότερος, περισσότερη, περισσότερο επίθετο
(περισσότεροι, περισσότερες, περισσότερα)

✓ Ένα μπουκάλι χωράει περισσότερο νερό από ένα ποτήρι. Πιο πολύ νερό.

● λιγότερος 🎵 πε-ρισ-σό-τε-ρος

περιστέρι [το] ουσιαστικό

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περιστέρι -----περιτύλιγμα

(περιστέρια)

☑ Το περιστέρι είναι ένα μικρό πουλί που ζει συχνά στις πόλεις. ✍ Λέμε ότι το **περιστέρι** είναι το σύμβολο της ειρήνης.

🎵 πε-ρι-στέ-ρι

περιτύλιγμα [το] ουσιαστικό»
(περιτυλίγματα)

☑ Ο κύριος Γιάννης τύλιξε το δώρο του θείου Τάκη σ' ένα πολύ όμορφο χαρτί. «Τι ωραίο **περιτύλιγμα!**» είπε ο θείος

περιτύλιγμα -----περίφημος

Τάκης, όταν είδε το δώρο του.

🎵 πε-ρι-τύ-λιγ-μα

περιφέρεια [η] ουσιαστικό
(περιφέρειες)

☑️ Η περιφέρεια είναι η γραμμή που υπάρχει γύρω γύρω σ' έναν κύκλο. 🎵 πε-ρι-φέ-ρει-α

περίφημος, περίφημη,
περίφημο επίθετο (περίφημοι,
περίφημες, περίφημα)

☑️ Περίφημο λέμε κάποιον, όταν έχει μεγάλη φήμη και είναι γνωστός παντού. ✍️ Η θεία Κατερίνα είναι μία **περίφημη** ζωγράφος, πολύ γνωστή στην Αθήνα. ○ ξακουστός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

περίφημος -----περιφράζω

● άγνωστος

✓ Λέμε ότι κάτι είναι **περίφημο**, όταν είναι πολύ ωραίο. **ο** καταπληκτικός 🎵 πε-ρί-φη-μος

περιφράζω ρήμα
(περίφραξα/περιέφραξα, θα περιφράξω)

☑ Όταν περιφράζεις κάτι, βάζεις σύρμα γύρω γύρω για να το προστατεύσεις. ✍ Οι

εργάτες του δήμου **περίφραξαν** την παιδική χαρά για να μην μπαίνουν μέσα διάφορα ζώα.

◇ Για την **περίφραξη** της παιδικής χαράς έβαλαν ψηλά **κάγκελα**. 🎵 πε-ρι-φρά-ζω

- Λέμε και **περιφράσσω**.

περιφρονώ-----περνώ

περιφρονώ ρήμα
(περιφρόνησα, θα
περιφρονήσω)

☑ Όταν περιφρονείς κάποιον,
δεν του δίνεις σημασία, γιατί
δεν τον εκτιμάς. ○ υποτιμώ -

● εκτιμώ, σέβομαι

◇ **περιφρόνηση**

♪ πε-ρι-φρο-νώ

περίχωρα [τα] ουσιαστικό

☑ Τα περίχωρα είναι οι περιο-
χές που βρίσκονται γύρω από
μία πόλη ή χωριό.

♪ πε-ρί-χω-ρα

περνώ και **περνάω** ρήμα
(πέρασα, θα περάσω)

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

- ☑ Ο Κώστας και η Αθηνά περνούν μπροστά από μία εκκλησία για να πάνε στο σχολείο.
- ✓ Η κυρία Μαργαρίτα πέρασε απέναντι από τον δρόμο μία γιαγιά που στηριζόταν σε μπαστούνι.
Την οδήγησε απέναντι.
- ✓ «Πώς περνάς, Αλίκη;» ρώτησε η Αθηνά την Αλίκη στο τηλέφωνο. Τι κάνεις;
- ✓ «Α, δε θα σου περάσει αυτή τη φορά! Θα πας» είπε η κυρία Μαργαρίτα στον Κώστα. «Μου πέρασε η ιδέα να μην πάω, μαμά, αλλά, το ξέχασα αμέσως».

περνώ -----περούκα

◇ Όταν ένα πέρασμα είναι στενό, μόλις που χωράμε να περάσουμε. Οι περαστικοί κάνουν τον σταυρό τους, όταν βρεθούν μπροστά σε εκκλησία.

Ο διαβάτης 🎵 περ-νώ

- Πότε λέμε περασμένα ξεχασμένα;
Συμπλήρωσε την παρακάτω πρόταση:
- Όταν σκέφτομαι κάτι, λέμε ότι μου από το μυαλό.

περούκα [η] ουσιαστικό
(περούκες) ☒ Η περούκα είναι τα ψεύτικα μαλλιά που βάζουμε

περούκα -----περπατώ

στο κεφάλι μας για να
αλλάξουμε την εμφάνισή μας.

🎵 πε-ρού-κα

Ο κλόουν φοράει περούκα.

περπατώ και **περπατάω** ρήμα
(περπάτησα,
θα περπατήσω)

☑ Όταν περπατάς, πηγαίνεις με
τα πόδια από ένα σημείο σ' ένα
άλλο.

✍ Ο Κώστας και η Αθηνά
περπατούν από το σπίτι μέχρι το
σχολείο κάθε μέρα. **Ο** βαδίζω

περπατώ -----πέσιμο

◇ Το περπάτημα κάνει καλό στην υγεία μας. 🎵 περ-πα-τώ

πέρυσι και **πέρσι** επίρρημα
☑ Πέρυσι η οικογένεια του Κώστα πήγε διακοπές στην Κρήτη. Την προηγούμενη χρονιά.
🎵 πέ-ρυ-σι

πέσιμο [το] ουσιαστικό
(πεσίματα) → πέφτω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πέστροφα -----πέταλο

πέστροφα [η] ουσιαστικό
(πέστροφες)

☑ Η πέστροφα είναι ένα ψάρι που ζει στα ποτάμια και τις λίμνες. 🎵 πέ-στρο-φα

πέταγμα [το] ουσιαστικό
(πετάγματα) → πετώ

πετάγομαι και **πετιέμαι** ρήμα
(πετάχτηκα, θα πεταχτώ) → πετώ

πέταλο [το] ουσιαστικό
(πέταλα)

☑ Το πέταλο είναι ένα κομμάτι σίδερο που το βάζουμε στο κάτω μέρος των ποδιών του

αλόγου για να μπορεί να περπατάει σταθερά στον δρόμο.

✓ «Το βασιλόπουλο μαδούσε τη Μαργαρίτα βγάζοντας τα πέταλά της για να δει αν τον αγαπάει η Χιονάτη. 🎵 πέ-τα-λο

πεταλούδα-----πέτρα

πεταλούδα [η] ουσιαστικό»
(πεταλούδες)

☑ Οι πεταλούδες είναι έντομα με πολύχρωμα φτερά που πετούν από λουλούδι σε λουλούδι την άνοιξη και το καλοκαίρι.

🎵 πε-τα-λού-δα 🖋 'τα έντομα'

πέταμα [το] ουσιαστικό →
πετώ

ΠΕΤΕΙΝΌΣ [ο] ουσιαστικό
(ΠΕΤΕΙΝΟΪ)

☑ Ο ΠΕΤΕΙΝΌΣ είναι το αρσενικό της κότας. ○ κόκορας

🎵 πε-τει-νός

πέτρα [η] ουσιαστικό (πέτρες)

πέτρα -----πετρέλαιο

- ✓ Η πέτρα είναι ένα πολύ σκληρό υλικό που το βρίσκουμε στο έδαφος. Οι βράχοι είναι από πέτρα. Τα χαλίκια είναι μικρές πέτρες.
- ✓ Τα διαμάντια και τα ρουμπίνια είναι πολύτιμες πέτρες. Τα λέμε και πολύτιμους λίθους.
- ✓ Το ψωμί έχει γίνει πέτρα, το έχουμε από την Παρασκευή και είναι Τρίτη. Είναι πολύ σκληρό.
- ◇ Στην Ήπειρο υπάρχουν πολλά πέτρινα γεφύρια. Είναι γεφύρια από πέτρα. 🎵 πέ-τρα

πετρέλαιο [το] ουσιαστικό
(πετρέλαια)

- ☑ Το πετρέλαιο είναι ένα υγρό

πετρέλαιο ----- πετσέτα

καύσιμο που το χρησιμοποιούμε στο καλοριφέρ και τη σόμπα για να ζεσταινόμαστε τον χειμώνα. 🎵 πε-τρέ-λαι-ο

πέτσα [η] ουσιαστικό (πέτσες)

☑️ Η πέτσα είναι το δέρμα των ανθρώπων και των ζώων.

✓ Το γιαούρτι έχει πέτσα. Μερικοί την τρώνε κι άλλοι την πετούν. **♦ πέτσινος** 🎵 πέ-τσα

πετσέτα [η] ουσιαστικό (πετσέτες)

☑️ Όταν βγαίνουμε από το μπάνιο κι είμαστε βρεγμένοι, σκουπιζόμαστε με μία πετσέτα από μαλακό ύφασμα για να στεγνώ-

ΠΕΤΣΕΤΑ ----- ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ

σουμε.

✓ Όταν τρώμε, χρησιμοποιούμε
χάρτινες ή υφασμάτινες
ΠΕΤΣΕΤΕΣ για να σκουπίζουμε το
στόμα και τα χέρια μας.

◇ **ΧΑΡΤΟΠΕΤΣΕΤΑ** 🎵 ΠΕ-ΤΣΕ-ΤΑ

ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ ρήμα (πέτυχα, θα
πετύχω)

☑ Όταν ΠΕΤΥΧΑΙΝΕΙΣ κάτι, έχεις
προσπαθήσει πολύ γι' αυτό και
το καταφέρνεις. ✍ Ο κύριος
Γιάννης **ΠΕΤΥΧΕ** τα δύο πράγμα-
τα που ήθελε περισσότερο: να
κάνει οικογένεια και να είναι
καλός τη δουλειά του.

✓ «Μπράβο, Μαργαρίτα, το γλυ-
κό **ΠΕΤΥΧΕ!**» είπε ο κύριος Γιάν-

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ΠΕΤΥΧΑΪΝΩ ----- ΠΕΤΩ

νης. Το γλυκό έγινε όπως
έπρεπε, είχε επιτυχία.

✓ «Με τη δεύτερη προσπάθεια
πέτυχα με το βελάκι τον στόχο»
είπε ενθουσιασμένος ο Κώστας
που πήγε με τον πατέρα του στο
λούνα-παρκ.

◇ Ο κύριος Γιάννης είναι
πετυχημένος αρχιτέκτονας,
δηλαδή είναι πολύ καλός αρχι-
τέκτονας, έχει επιτυχία στη δου-
λειά του. **ΕΠΙΤΥΧΙΑ**

🎵 ΠΕ-ΤΥ-ΧΑΪ-ΝΩ

ΠΕΤΩ και **ΠΕΤΑΩ**, **ΠΕΤΙΕΜΑΙ** και
ΠΕΤΑΓΟΜΑΙ

ρήμα (πέταξα, θα πετάξω)

☑ Όταν τα πουλιά πετούν,
ανοίγουν τα φτερά τους και

φεύγουν στον ουρανό. Όταν ένα αεροπλάνο πετάει, κινείται στον αέρα.

✓ Όταν πετάς κάτι, το ρίχνεις κάπου μακριά από σένα.

 «Πρόσεξε πού πετάς την μπάλα, Ίγκλι!» φώναξε ο Κώστας.

✓ Όταν κάτι σου είναι άχρηστο, το πετάς. Είναι για πέταμα.

✓ Λέμε ότι πετάς στα σύννεφα, όταν είσαι πολύ χαρούμενος.

✓ Όταν πετάγεις σε μία συζήτηση, διακόπτεις ξαφνικά τους άλλους για να μιλήσεις εσύ.

Όταν πετάγεις σ' ένα μαγαζί, πηγαίνεις εκεί και γυρίζεις πίσω γρήγορα. Μ' ένα πέταγμα ο Πιτσικόκος βρέθηκε έξω από το

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

ΠΕΤΩ -----ΠΕΥΚΟ

παράθυρο. πέταμα, πτήση

🎵 ΠΕ-ΤΩ

Τι έγινε τελικά με τον
Πιτσικόκο; Ψάξε στις λέξεις
ελεύθερος, πετώ, πηδώ,
προετοιμάζω

ΠΕΥΚΟ [το] ουσιαστικό (ΠΕΥΚΑ)

☑ Το ΠΕΥΚΟ είναι ένα δέντρο
που αντί για φύλλα έχει μακριές
πράσινες βελόνες, τις

ΠΕΥΚΟ ----- ΠΕΨΤΩ

Πευκοβελόνες. Οι καρποί του πεύκου είναι τα κουκουνάρια.

🎵 ΠΕΥ-ΚΟ

ΠΕΨΤΩ ρήμα (έπεσα, θα πέσω)

☑ Όταν πέφτεις, κατεβαίνεις με όλο σου το βάρος από πάνω προς τα κάτω. ✍ Η Αθηνά

έπεσε με το ποδήλατο και χτύπησε.

✓ Όταν πέφτει χιόνι, χιονίζει.

Όταν πέφτει βροχή, βρέχει.

✓ Ο θεός Τάκης ήταν πολύ

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πέφτω ----- πέφτω

κουρασμένος από τα πολλά ταξίδια κι έπεσε νωρίς για ύπνο.

Ο πλαγιάζω

✓ Γυρίζοντας από την εκδρομή τους, ο Κώστας, ο Νίκος κι ο Ίγκλι έπεσαν πάνω στον κύριο Μιχάλη. Βρέθηκαν μπροστά του χωρίς να το περιμένουν.

✓ Όταν η Αθηνά έμαθε ότι ο κύριος Μιχάλης έδιωξε τη Ροζαλία, έπεσε από τα σύννεφα. Ένιωσε μεγάλη έκπληξη, δεν το περίμενε. **πέσιμο** πέ-φτω

- Πότε λέμε ότι κάποιος πέφτει με τα μούτρα στο φαγητό;
- Πότε λέμε ότι πέφτουμε στα πόδια κάποιου;

πηγάδι-----πηγαίνω

πηγάδι [το] ουσιαστικό
(πηγάδια)

☑ Το πηγάδι είναι μία βαθιά τρύπα στη γη που έχει πάντα νερό. Γύρω γύρω υπάρχει συνήθως ένας μικρός πέτρινος τοίχος. ♦ **πηγή** 🎵 πη-γά-δι

πηγαίνω και πάω ρήμα (πήγα, θα πάω)

☑ Όταν πηγαίνεις κάπου, ξεκινάς από ένα μέρος και φτάνεις σ' ένα άλλο. ✍ **Ο θείος Τάκης**

πηγαίνω ----- πηγαίνω

παίρνει συχνά το αεροπλάνο
από την Κρήτη και πηγαίνει στο
Λονδίνο. ● έρχομαι,

επιστρέφω

✓ Ο κύριος Μιχάλης πήγε τη
θεία του στο νοσοκομείο για να
κάνει εξετάσεις. ○ οδηγώ,

μεταφέρω

✓ Η Αθηνά πηγαίνει πρώτη
δημοτικού. Η Αθηνά είναι
μαθήτρια της πρώτης τάξης.

✓ «Σου πάει πολύ το κόκκινο
χρώμα, Αθηνά» είπε η Ελένη. ○

ταιριάζω ◇ Η Ελένη

πηγαινοέρχεται συχνά στο σπίτι
της Αθηνάς. Πηγαίνει συχνά στο
σπίτι της Αθηνάς κι επιστρέφει
πίσω στο δικό της. 🎵 πη-γαί-νω

πηγή-----πηδάλιο

πηγή [η] ουσιαστικό (πηγές)

☑ Η πηγή είναι ένα μέρος στη γη απ' όπου βγαίνει νερό. Το νερό των ποταμών βγαίνει από μία πηγή και χύνεται στη θάλασσα. ♦ **πηγάδι** 🎵 πη-γή

πηδάλιο [το] ουσιαστικό (πηδάλια)

☑ Το πηδάλιο είναι το τιμόνι του πλοίου ή του αεροπλάνου.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πηδάλιο -----πηδῶ

🎵 πη-δά-λι-ο

πηδῶ και **πηδάω** ρήμα
(πήδηξα, θα πηδήξω)

☑ Όταν πηδάς, τινάζεσαι προς τα πάνω για να φτάσεις κάπου ή για να περάσεις πάνω από κάτι.

✍ Η Ροζαλία **πήδηξε** στο τραπεζί για να πιάσει τον Πιτσικόκο αλλά αυτός ξέφυγε και πέταξε έξω.

✓ Η Αθηνά **πήδηξε** από τη χαρά της, μόλις έμαθε πως πήρε το πρώτο βραβείο ζωγραφικής.

Χάρηκε πάρα πολύ. **◆ πήδημα, χοροπηδῶ**

🎵 πη-δῶ

πήζω-----πηλός

πήζω ρήμα (έπηξα, θα πήξω)

☑ Όταν ένα υγρό πήζει, γίνεται σαν κρέμα ή σκληραίνει. ✍ Η κυρία Μαργαρίτα ανακάτεψε συνέχεια τη σάλτσα, μέχρι να **πήξει**. ● αραιώνω

◇ Όταν κάτι έχει πήξει, είναι **πηχτό**. **πήξιμο** ● αραιός

🎵 πή-ζω

πηλός [ο] ουσιαστικό)

☑ Ο πηλός είναι από χώμα και νερό, πλάθεται όπως η πλαστελίνη και μετά ψήνεται για να σκληρύνει. ◇ Με τον πηλό

φτιάχνουμε **πήλινα** αντικείμενα, όπως βάζα, γλάστρες, πιάτα και φλιτζάνια. 🎵 πη-λός

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πιάνο -----πιάνω

πιάνο [το] ουσιαστικό (πιάνο)

☑ Το **πιάνο** είναι ένα μουσικό όργανο με άσπρα και μαύρα πλήκτρα. Είναι έγχορδο όργανο, δηλαδή ο ήχος του βγαίνει από τις χορδές που βρίσκονται στο εσωτερικό του. **Αυτός που παίζει πιάνο σε συναυλίες μόνος του ή σε ορχήστρα λέγεται πιανίστας.** **πιά-νο**
 ‘τα μουσικά όργανα’

πιάνω, πιάνομαι ρήμα (έπιασα, θα πιάσω)

☑ Όταν **πιάνεις** κάτι, το παίρνεις με το χέρι σου και το κρατάς. **«Μπαμπά, σταμάτα να πιάνεις την κούνια μου! Άφησέ**

με μόνη μου!» είπε η Αθηνά.

○ κρατώ ● αφήνω

✓ Όταν πιάνεις κάτι, βάζεις το χέρι σου πάνω του.

✎ Ο Κώστας έπιασε τη μπλούζα του με βρόμικα χέρια.

○ αγγίζω, ακουμπώ

✓ Λέμε ότι έχεις πιάσει κάποιον, όταν τον έχεις κυνηγήσει και τον κρατάς χωρίς αυτός να το θέλει.

✎ Η αστυνομία έπιασε αυτόν που έκλεψε τον κύριο Δημήτρη.

✓ Όταν σε πιάνουν τα κλάματα, κλαις. Όταν σε πιάνει πείνα, πεινάς.

✓ Όταν κάτι πιάνει φωτιά, καίγεται. Όταν κάτι είναι μεγάλο, λέμε ότι πιάνει πολύ χώρο.

α
β
γ
δ
ε
ζ
η
θ
ι
κ
λ
μ
ν
ξ
ο
π
ρ
σ
τ
υ
φ
χ
ψ
ω

πιάνω -----πιάτο

- ✓ Ο μπαμπάς του Ίγκλ είναι οικοδόμος και **πιάνει** δουλειά πολύ πρωί.
- ✓ Το φουστάνι της Ελένης **πιάστηκε** σε μία καρέκλα.
- ο μαγκώνω, σκαλώνω
- ✓ Όταν κουβαλάς κάτι βαρύ, **πιάνεται** η μέση σου και πονάει.
- ♦ **πιάσιμο** 🎵 **πιά-νω**

- Πότε λέμε ότι κάποιος **πιάνει** πουλιά στον αέρα;

πιάτο [το] ουσιαστικό (πιάτα)
☑ Όταν καθόμαστε στο τραπέζι για να φάμε, ο καθένας έχει το **πιάτο** του με το φαγητό του. 🎵
πιά-το ✍ 'η κουζίνα', 'το πάρτι'

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.